

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra statistiky

Bakalářská práce

Statistická analýza rozvoje města Havlíčkův Brod

Zuzana Váchová

© 2016 ČZU v Praze

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE

Provozně ekonomická fakulta

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Zuzana Váchová

Podnikání a administrativa

Název práce

Statistická analýza rozvoje města Havlíčkův Brod

Název anglicky

Statistical analysis of Havlíčkův Brod town development

Cíle práce

Cílem bakalářské práce bude zhodnotit pomocí statistických metod dosavadní rozvoj a hospodaření města Havlíčkův Brod. Analýza se zaměří především na vybrané ukazatele z finanční oblasti (např. na příjmy a výdaje města). Pomocí statistických metod pak bude posouzen trend ve vývoji sledovaných ukazatelů.

Metodika

Pro zpracování a vyhodnocení vývoje vybraných ukazatelů budou použity metody z oblasti časových řad.

Doporučený rozsah práce

40 – 60 stran

Klíčová slova

region, Havlíčkův Brod, příjmy obce, výdaje obce, dotace, časová řada

---

Doporučené zdroje informací

- ČMEJREK, Jaroslav, KOPŘIVA, Radek. Základy veřejné správy. Praha: Česká zemědělská univerzita, Provozně ekonomická fakulta, 2014. 126 s. ISBN 978-80-213-1626-3.
- HINDLS, Richard, HRONOVÁ, Stanislava, SEGER, Jan. Statistika pro ekonomy, 8. vyd. Praha: Professional Publishing, 2007. 420 s. ISBN 978-80-86946-43-6.
- HORZINKOVÁ, Eva, NOVOTNÝ, Vladimír. Základy organizace veřejné správy v ČR. 2. uprav. vyd. Plzeň: Aleš Čeněk, 2010. 233 s. ISBN 978-80-7380-263-9.
- HUDEČKOVÁ, Helena, LOŠŤÁK, Michal, ŠEVČÍKOVÁ Adéla. Regionalistika, regionální rozvoj a rozvoj venkova. 1. vyd. Praha: Česká zemědělská fakulta, Provozně ekonomická fakulta, 2013. 189 s. ISBN 978-80-213-1413-9.
- JÁČ, Ivan a kolektiv. Jedinečnost obce v regionu. 1. vyd. Praha: Professional Publishing, 2010. 203 s. ISBN 978-80-7431-038-6.
- KÁBA, Bohumil, SVATOŠOVÁ, Libuše. Statistické metody II. 1. vyd. Praha: Česká zemědělská univerzita, Provozně ekonomická fakulta, 2012. 105 s. ISBN 978-80-213-1736-9.
- KADEŘÁBKOVÁ, Jaroslava, MATES, Pavel, POSTRÁNECKÝ, Josef, WOKOUN, René. Úvod do regionálních a správních věd: vybrané kapitoly. 1. vyd. Praha: CODEX Bohemia, 1996. 96 s. ISBN 80-85963-18-3.
- PEKOVÁ, Jitka, PILNÝ, Jaroslav, JETMAR, Marek. Veřejná správa a finance veřejného sektoru. 2. přeprac. vyd. Praha: ASPI, 2005. 555 s. ISBN 80-7357-052-1.
- PROVAZNÍKOVÁ, Romana. Financování měst, obcí a regionů: teorie a praxe. 1. vyd. Praha: Grada, 2007. 280 s. ISBN 978-80-247-2097-5.
- WOKOUN, René a kolektiv. Regionální rozvoj. Praha: LINDE, 2008. 475 s. ISBN 80-7201-699-0.
-

Předběžný termín obhajoby

2015/16 LS – PEF

Vedoucí práce

Ing. Pavla Hošková, Ph.D.

Garantující pracoviště

Katedra statistiky

Elektronicky schváleno dne 21. 10. 2015

prof. Ing. Libuše Svatošová, CSc.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 10. 11. 2015

Ing. Martin Pelikán, Ph.D.

Děkan

V Praze dne 19. 02. 2016

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou bakalářskou práci "Statistická analýza rozvoje města Havlíčkův Brod" jsem vypracovala samostatně pod vedením vedoucího bakalářské práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu použitých zdrojů na konci práce. Jako autorka uvedené bakalářské práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušila autorská práva třetích osob.

V Praze dne 11.03.2016

Zuzana Váchová

Poděkování

Ráda bych touto cestou poděkovala Ing. Pavle Hoškové, PhD. z Katedry statistiky za její odborné vedení, poskytnutá doporučení při zpracování a čas, který bakalářské práci věnovala. Dále bych chtěla poděkovat paní Jitce Kudlové za poskytnutí potřebných informací z Městského úřadu Havlíčkův Brod. Poděkování patří i mé rodině a blízkým, kteří mě podporovali při studiu.

Statistická analýza rozvoje města Havlíčkův Brod

Souhrn

Bakalářská práce se zabývá statistickou analýzou rozvoje města Havlíčkův Brod v letech 2001 – 2014. V teoretické části jsou shrnuty odborné poznatky z oblasti veřejné správy, obce a regionu. Další část se věnuje charakteristice Havlíčkova Brodu. Analytická část práce se pak zaměřuje na ukazatele z finanční oblasti, jakou jsou příjmy a výdaje a dále na rozvoj města, školství, zemědělství, průmysl a zdravotnictví. Vše bylo zkoumáno analýzou časových řad, převážně elementárními charakteristikami časových řad a bazickým indexem. V závěru bakalářské práce jsou shrnuty výsledky zkoumání, silné a slabé stránky města a možné návrhy a doporučení ke zlepšení dalšího rozvoje Havlíčkova Brodu.

Klíčová slova: veřejná správa, obec, Havlíčkův Brod, časová řada, koeficient růstu, příjmy, výdaje, rozvoj města, školství, zemědělství, průmysl, zdravotnictví, investice

Statistical analysis of Havlíčkův Brod town development

Summary

The bachelor thesis focuses on statistical analysis of Havlíčkův Brod town development between years 2001 – 2014. The theoretical part covers the findings from the sphere of public administration at the municipal and regional level. The following section is about the specifics of the Havlíčkův Brod. In further, the analytical part deals with the financial indicators such as revenue and expenditures. Moreover, this section looks at the town development, its education system, agriculture, industry and public health. To fulfill the purpose, an analysis of the time series was conducted, predominantly with application of elementary characteristics of them, and also with the usage of the base index. The conclusion of the bachelor thesis summarizes the findings of the research displaying the strengths and weaknesses of the city administration. It also presents ideas pursuing the possible enhancement of the development in the town Havlíčkův Brod.

Keywords: public administration, municipality, Havlíčkův Brod, time series, growth rate, revenue, expenditures, development of the town, education system, agriculture, industry, public health, investment

Obsah

1 Úvod.....	10
2 Cíl práce a metodika	11
2.1 Cíl práce	11
2.2 Metodika	11
3 Literární rešerše	12
3.1 Veřejná správa.....	12
3.1.1 Obecná charakteristika veřejné správy	12
3.1.2 Veřejná správa ČR	13
3.1.3 Členění veřejné správy.....	14
3.2 Obec	17
3.2.1 Definice obce	17
3.2.2 Orgány obce	18
3.2.3 Hospodaření obce	19
3.2.4 Zadluženost obcí v ČR.....	22
3.3 Region	23
3.3.1 Pojem region	23
3.3.2 Typologie regionů.....	25
3.3.3 Regionální politika.....	27
4 Charakteristika vybrané obce.....	29
4.1 Zeměpisná poloha a přírodní podmínky	29
4.2 Historie města a památky	30
4.3 Průmysl a zemědělství.....	31
4.4 Služby obecně	32
4.5 Sport a využití volného času	33
5 Metodika práce.....	34
5.1 Časové řady.....	34
5.2 Elementární charakteristiky časových řad	34
6 Vlastní zpracování.....	37
6.1 Celkové příjmy a výdaje obce.....	37
6.1.1 Dělení příjmů	39

6.1.2	Dělení výdajů.....	42
6.2	Rozvoj města.....	44
6.3	Školství.....	47
6.4	Zemědělství.....	48
6.5	Průmysl.....	50
6.6	Zdravotnictví.....	52
6.7	Návrhy a doporučení.....	54
7	Závěr.....	55
8	Seznam použité literatury.....	57
9	Seznam obrázků, tabulek a grafů.....	59
10	Seznam příloh.....	60

1 Úvod

Obec je základní samosprávný celek, který má právo vlastnit majetek a je nezávislý na státu. Jedná se veřejnoprávní korporaci, která vystupuje pod svým jménem, a v daných vztazích nese odpovědnost. Má tzv. přenesenou a samostatnou působnost, která může být omezena pouze zákonem. Obec má jako svoji povinnost starat se o občany a jejich potřeby, zabezpečit veřejný pořádek a zajistit udržování veřejných prostor včetně životního prostředí.

Každá obec má své orgány, mezi které patří zastupitelstvo obce, rada obce, starosta, obecní úřad a výbory, které jsou převážně orgány zastupitelstva a rady obce. Poněvadž Havlíčkův Brod patří do skupiny obcí, které mají 10 tis. – 50 tis. obyvatel, zastupitelstvo obce se skládá z 15 – 35 členů, kteří schvalují rozpočet města, vydávají vyhlášky obce nebo rozhodují o spolupráci s jinými obcemi. Radu obce tvoří starosta, místostarosta a další členové. Jedním z hlavních úkolů rady obce je zabezpečovat hospodaření obce dle schváleného rozpočtu. Starosta obci zastupuje navenek a svolává zasedání zastupitelstva i rady obce. Dále rozhoduje a odpovídá o záležitostech, týkajících se samostatné působnosti. Obecní úřad vykonává úkoly, které mu byly zadány od zastupitelstva nebo rady obce a vypomáhá komisím a výborům s jejich činností. Pověřenou osobou v obecním úřadu je tajemník.

S každým majetkem, který obec vlastní, by měla zacházet účelně a dle zákona s ním hospodařit. Hospodaření obce je realizováno ze schváleného rozpočtu, který se skládá z celkových příjmů a v výdajů. Cílem každé obce je, aby hospodařila rovnoměrně, aby tedy nevznikaly přebytky či deficity. V dnešní době obce často využívají dotace či dotační programy od krajů a Evropské unie, které podporují převážně rozvoj města a vzdělání.

Město Havlíčkův Brod se nachází v kraji Vysočina, na rozloze 64,95 km², a to severně od města Jihlavy. Městem protéká řeka Sázava, která se u Prahy vlévá do Vltavy. Své jméno město nese od roku 1945 podle Karla Havlíčka Borovského. Do té doby se jednalo o Německý Brod. Co se týče hospodářství, ve městě hraje nejdůležitější roli průmysl a zemědělství, převážně v oblasti strojírenské, textilní a oděvní. Havlíčkův Brod patří k městům s nízkou úrovní znečištění a dobrým životním prostředím. Město má dobrou i dopravní infrastrukturu, díky železnici, která vede do Prahy i na Brno, a dálniční silnici.

2 Cíl práce a metodika

2.1 Cíl práce

Cílem bakalářské práce je vyhodnocení a analýza finančních ukazatelů, jako jsou celkové příjmy a výdaje, dále jejich porovnání a členění. Dalším cílem je analýza vývoje konkrétních oblastí, a to rozvoje města, školství, zemědělství, průmyslu a zdravotnictví v Havlíčkově Brodě. Vše bude sledované v letech 2001 – 2014. Analýza bude zpracována prostřednictvím statistických ukazatelů. Po vyhodnocení konkrétních oblastí budou v závěru určeny silné a slabé stránky města.

2.2 Metodika

K vyhodnocení vývoje finančních ukazatelů a konkrétních oblastí budou použity statistické metody týkající se časových řad. Nejvíce budou využity elementární charakteristiky časových řad, převážně první absolutní diference, první relativní diference a koeficient růstu. Dále bude využit bazický index pro zjištění růstu či poklesu dat oproti výchozímu roku. Hlavní podklady pro zpracování analýz budou čerpány z Městského úřadu Havlíčkův Brod.

3 Literární rešerše

3.1 Veřejná správa

3.1.1 Obecná charakteristika veřejné správy

I když má každá země jinak strukturovanou veřejnou správu, její postavení i financování, tak základní rysy má vždy stejné. Z obecného hlediska veřejná správa představuje správní činnosti, které uskutečňují veřejnou politiku a které působí ve veřejném zájmu. Hájení veřejného zájmu odlišuje veřejnou správu od soukromé správy, která sleduje pouze soukromé cíle. Na veřejnou správu lze pohlížet ze tří různých hledisek, a to z hlediska právního, politicko-procesního a ekonomického. [2]

Z hlediska právního je veřejná správa úzce spjata se správním právem, jelikož je vykonavatelem zákonů. Toto hledisko nejvíc převažuje v kontinentální Evropě, kde se vychází z oddělení veřejné politiky a veřejné správy. Veřejná správa má povinnosti a úkoly, které plní dle právního statutu. [2], [10]

Z hlediska politicko-procesního a ekonomického je veřejná správa považována za čistý veřejný statek, službu veřejnosti, na kterou se musí vynakládat finanční prostředky z rozpočtové soustavy. Ekonomické hledisko stále více zdůrazňuje efektivnost veřejné správy v pojetí hospodárnosti a užitečnosti. [10]

Na strukturu veřejné správy lze pohlížet ze dvou oblastí. První oblastí je, zda ji vykonává stát svými orgány. V tomto případě je veřejná správa chápána jako systém, který se skládá ze dvou základních podsystémů, a to státní správy a samosprávy. Druhou oblastí je oblast geografická. Podle geografického kritéria tvoří veřejnou správu takové instituce, které nemají charakter ústředních orgánů. [11]

Fungování veřejné správy lze charakterizovat materiálním způsobem a formálním způsobem. Z hlediska materiálního je veřejná správa souhrnem správních činností na místní, regionální a ústřední úrovni. Tyto správní činnosti jsou financovány ze státního rozpočtu. Z formálního hlediska je veřejná správa definována jako činnost organizačních jednotek a osob, které reprezentují veřejné zájmy. [2]

Úkoly veřejné správy

Úkolem veřejné správy na všech úrovních je realizovat politiku státu, která je zakotvena v zákonech a dalších podzákoných předpisech. Dále plní rozhodnutí správy věcí veřejných a snaží se zajistit soulad mezi právem a praxí. Veřejná správa se také stará o přenos informací, například evidence obyvatelstva, evidence nemovitostí apod. Mezi další úkoly patří bezpečnost státu, ochrana veřejného pořádku a zdravotní či školská sféra. [10]

Činnosti veřejné správy

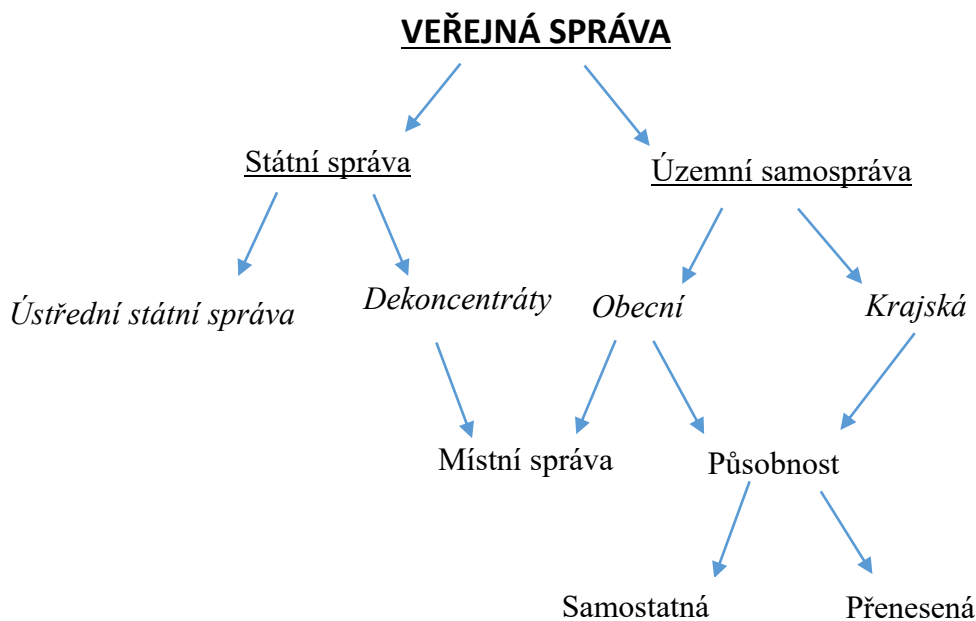
Zákony mají vliv na činnosti veřejné správy, která se jimi musí řídit. Proto plní rozhodnutí volebních orgánů a zajišťuje soulad s právem. Dozor nad činností veřejné správy provádějí volené orgány. Děje se tak cestou *přímé* a *nepřímé* kontroly, kde jsou rozdíly především ve způsobu jejího vedení a v subjektech, které jsou kontrolovány. *Přímou* se rozumí kontrola průběžná, která je součástí tzv. operativního řízení. Hlavní náplní je finanční kontrola vykonávána vnitřním oddělením daného subjektu. *Nepřímou* kontrolu provádějí i orgány, které do vnitřní struktury kontrolovaného subjektu nepatří. Jedná se tedy především o externí instituce. [10]

Činnosti veřejné správy obecně ovlivňují moc zákonodárnou, výkonnou i soudní. Každá činnost, která se vyskytuje ve veřejné správě, musí příslušet nějakému subjektu, a to z hlediska pravomoci a působnosti. [10]

3.1.2 Veřejná správa ČR

Veřejná správa v České republice je tvořena státní správou a územní samosprávou. Státní správa je řízena vládou, která je nejvyšším orgánem moci výkonné. Typické pro státní správu je omezená autonomie rozhodování a podřízenost nižších orgánů orgánům vyšším. V rámci ČR funguje dvoustupňový systém územní samosprávy. První stupeň je tvořen obecními úřady a druhý stupeň tvoří krajské úřady. V obrázku č. 1 je znázorněno členění veřejné správy ČR, kde je aplikován smíšený model, tzn. kombinace samostatné a přenesené působnosti. [11]

Obrázek č. 1: Dělení veřejné správy ČR

Zdroj: Veřejná správa a finance veřejného sektoru, vlastní zpracování

3.1.3 Členění veřejné správy

Veřejnou správu vymezujeme podle subjektů, které ji zabezpečují jako státní správu a ostatní veřejnou správu (neboli samosprávu). Státní správa se dělí na územní a ústřední státní správu. Do ostatní veřejné správy lze zahrnout územní samosprávu (funkční celek, která je sám schopen hospodařit) a zájmovou samosprávu neboli profesní samosprávu, která na rozdíl od územní samosprávy není ústavně zakotvena. [5]

Státní správa

Státní správa je realizace výkonné moci, kterou uskutečňuje prezident, vláda apod. Charakterizuje ji jak činnost výkonná, tak i nařizovací, při které využívá mocenské nástroje. [10]

Vykonavateli státní správy jsou správní úřady, které jsou označovány jako subjekty státu. Nejvýznamnějším takovým subjektem je stát, reprezentovaný svými orgány a institucemi. Tyto instituce vykonávají veřejnou správu přímo. Klasická teorie zabývající se státní správou, považuje stát za její jediný subjekt, který rozhoduje o tom, jaký podíl na jejím výkonu budou mít další subjekty. Stát má postavení veřejnoprávní korporace a je

tedy právnickou osobou. Mezi významné subjekty veřejné správy jsou řazeny profesní komory, veřejnoprávní vysoké školy, nadace a nadační fondy, veřejné fondy, veřejné výzkumné instituce apod. Působnost všech orgánů státní správy je vymezena v zákonu č. 250/2014 Sb., o zřízení ministerstev a jiných orgánů státní správy. [5]

Vykonávat státní správu lze přímo i nepřímo. V případě přímého výkonu je veřejná správa prováděna státem společně s jeho orgány. V případě nepřímého výkonu je prováděna veřejnoprávními korporacemi a jejich orgány. Nepřímo mohou státní správu provádět i vykonavatelé, na které byl výkon přenesen. Jedná se o:

- Orgány krajů (krajské úřady a rady);
- Orgány obcí (obecní úřady, komise rady obce a rady obce);
- Právnické a fyzické osoby soukromého práva. [5]

Ústřední státní správa

Úkolem ústřední státní správy je tvorba koncepce a rámce pro fungování jednotlivých oblastí života společnosti. Vykonává jak kontrolní, tak koordinační činnost. V současné době ústřední státní správu představuje patnáct ministerstev a jedenáct dalších orgánů státní správy. Ty jsou zřízeny kompetenčním zákonem¹. Součástí státní správy jsou ministerstva a jiné správní úřady, které mají celostátní působení. Tyto správní úřady nejsou podřízeny jiným speciálním státním úřadům. [2]

Územní (místní) státní správa

Územní státní správu lze definovat jako činnost, která je vykonávána orgány na úrovni místní správy a úrovni krajské a obecní samosprávy. Dělí se na územní správu specializovanou a územní správu se všeobecnou působností. Specializovaná územní správa je řízena ministerstvy a dalšími ústředními úřady. Spadá pod správní úřady, které mají územní působnost. Naproti tomu územní správa se všeobecnou působností je tvořena územními samosprávními korporacemi – obcemi a kraji. [5]

---

¹ Zákon č. 250/2014 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy ČR

Samospráva

Samospráva je k výkonu veřejné moci pověřena zákonem na úrovni územní samosprávy, zájmové samosprávy a korporací, fondů a veřejnoprávních institucí. Má právo vydávat vlastní předpisy, pokud nebudou v rozporu s ústavou.

Územní samospráva

Územní samospráva je realizace práv občanů a právo na spravování území, které je menší než stát. Základními územními samosprávnými celky jsou obce. Vyššími územními samosprávnými celky jsou kraje. V každé zemi stanovuje základní principy územní samosprávy ústava a zákony (příloha č. 1). Územní samospráva je zároveň největší součástí veřejné správy v ČR. [10]

Pro úspěšné fungování územní samosprávy je zapotřebí dvou předpokladů, a to legislativního a ekonomického. Legislativními předpoklady se rozumí především platnost potřebných zákonů, které umožňují vykonávat její funkce. Ekonomické předpoklady umožňují hospodaření s finanční autonomií. [10]

Územní samospráva plní dvě základní funkce. První funkcí je samosprávná neboli samostatná působnost. Ta znamená zabezpečení potřeb občanů, které lze nazvat regionálními veřejnými statky. Druhá funkce je přenesená, která se zabývá výkonem státní správy v rámci přenosu kompetencí ve veřejném sektoru. [10]

Zájmová samospráva

U členství v zájmové korporaci se předpokládá splnění několika předpokladů. Jedná se o dosažení určitého vzdělání, absolvování praxe a složení profesních zkoušek. Členové jsou poté vázáni právními předpisy a mají povinnost platit členské příspěvky. Výkon zájmové samosprávy spočívá v dohlížení orgánů komor nad členy komor, kteří organizují zkoušky uchazečů a stanovují podmínky pro zkoušky. [5]

Dekoncentráty

Dekoncentráty jsou orgány státní správy a územní samosprávy, které společně tvoří místní správu. Na místní úrovni s dalšími státními orgány (úřady) a institucemi zastupují stát a veřejnou správu vykonávají přímo. Do dekoncentrátů lze například zařadit správní úřady, které jsou na krajské úrovni. [10]

3.2 Obec

3.2.1 Definice obce

Obec je základní samosprávním společenství občanů. Jedná se o veřejnou korporaci, která má právo vlastnit majetek, je nezávislá na státu a je složena ze sdružení osob, které mají společné zájmy. Jako veřejnoprávní korporace musí splňovat tři základní podmínky, a to: správní území, plnění veřejnoprávních úkolů a členskou základnu (občany). Je vymezena jako právnická osoba, která nabývá práv a povinností a její vznik je upraven v zákoně.² [5], [10]

Klasifikace obcí

Obec

Obec je základním typem samosprávních jednotek, které mohou být za určitých podmínek městem, městysem nebo statutárním městem. Zvláštním typem obce je hlavní město ČR Praha, která je členěna na městské části. [5]

Město

V historii byl největší rozdíl mezi městem a obcí v obživě a v množství služeb a řemesel. Dnes se město definuje jako obec, která má nejméně 3 000 obyvatel a pokud tak stanoví předseda Poslanecké sněmovny v ČR. [5]

Městys

Městys se považuje jako historický typ obce, která musela mít městský charakter a která stála mezi městem a vsí. Vzniká sloučením dvou a více obcí, z nichž alespoň jedna je městysem. [5]

Statutární město

Statutární města jsou města, která se člení na městské obvody nebo části. Tyto městské obvody a části nemohou nabývat vlastního majetku. Možnost statutárních měst členit se je umožněna zákonem, avšak tato možnost nemusí být využita. [5]

---

² Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích

Funkce obce

Každá obec má několik funkcí. V ČR rozlišujeme dvě funkce obcí, a to tzv. samostatnou působnost a přenesenou působnost. Do samostatné působnosti se řadí funkce, o kterých obec může samostatně rozhodovat. To znamená právo na samosprávu a právo rozhodovat o věcech územní samosprávy. Do samostatné působnosti lze například zařadit: hospodaření a rozpočet obce, vydávání vyhlášek nebo peněžní fondy. Přenesenou působnost vykonávají výkonné orgány obcí a kontrolují je orgány státní správy. Do přenesené působnosti patří: vydávání nařízení obcí, rozhodování o místních komunikacích a kanalizacích nebo ochrana přírody a životního prostředí. [11]

Občané obce

Občanem obce je fyzická osoba, která má trvalý pobyt v ČR, je státním občanem ČR nebo má trvalý pobyt hlášený v dané obci. Občanství obce vzniká narozením a zaniká smrtí. Občan, který dosáhl plnoletosti, má práva politická a jiná. Do práv politických spadá právo volit a být volen do zastupitelstva obce a právo hlasovat do místního referenda. Do jiných práv se řadí právo vyjádřit názor na návrh rozpočtu obce, nahlížet do rozpočtu obce a podávat návrhy a připomínky. [5]

3.2.2 Orgány obce

Orgány obce jsou vymezeny v zákoně o obcích. Mezi orgány obce patří zastupitelstvo obce, rada obce, starosta, výbory a obecní úřad.

Zastupitelstvo obce

Zastupitelstvo obce má rozhodovací pravomoci v samostatné působnosti. Rozhoduje a schvaluje rozpočet obce, rozpočtová opatření, výši nákladů, výši odměn pro starostu, poskytování půjček, založení obchodních společností nebo přijetí úvěru. Členové zastupitelstva obce jsou voleni na čtyři roky v komunálních volbách. Všechna jednání zastupitelstva obce jsou veřejná a dle zákona o obcích se schází minimálně čtyřikrát ročně. [10]

Rada obce

Rada obce představuje výkonný orgán. V rámci přenesené působnosti rozhoduje o tom, co stanoví zákon. V rámci samostatné působnosti se odpovídá zastupitelstvu. Počet

členů rady obce je 5–11, avšak nesmí být vyšší než jedna třetina počtu členů zastupitelstva. Radu obce tvoří starosta, místostarostové a další členové (ve větších městech se jedná o primátora nebo náměstka). Jednání rady obce nejsou veřejná. [10], [19]

Starosta

Starosta zastupuje obec navenek a odpovídá se jejímu zastupitelstvu. Má za úkol jmenovat tajemníka obecního úřadu a v jeho nepřítomnosti ho zastoupit, kontrolovat a řídit všechny pracovníky obecního úřadu a připravovat a řídit schůze zastupitelstva obce a rady obce. Pokud starosta není přítomný, zastupuje ho místopředseda, který podepisuje právní předpisy obce. [10], [19]

Výbory

Výbory představují kontrolní orgány zastupitelstva obce. Musí mít lichý počet členů. Počet výborů závisí na rozhodnutí zastupitelstva obce. Dle zákona musí být zřízen finanční výbor, který kontroluje hospodaření obce s majetkem, a kontrolní výbor, který kontroluje dodržování právních předpisů. Tyto výbory musí být minimálně tříčlenné a členem nemůže být starosta ani místostarosta obce. [10]

Obecní úřad

V samostatné působnosti obecní úřad plní úkoly, které byly nařízeny zastupitelstvem obce nebo radou obce, a pomáhá výborům v jejich činnostech. Řídí ho tajemník (pokud je tato funkce zřízena, pokud není, jeho funkci přebírá starosta obce), který uzavírá a ukončuje pracovní poměry a stanovuje mzdy zaměstnanců dle mzdových předpisů. [10], [19]

3.2.3 Hospodaření obce

Existuje více zdrojů, ze kterých obce získávají své příjmy. Dělí se na tzv. nenávratné a návratné příjmy. Mezi nenávratné řadíme daňové příjmy, transfery a dotace, nedaňové příjmy a kapitálové příjmy. Návratnými příjmy se rozumí úvěry či půjčky. Neopomenutelnou součástí hospodaření obcí jsou i jejich výdaje. Za ty nejdůležitější lze z ekonomického hlediska považovat tzv. běžné a kapitálové výdaje. Z hlediska funkcí veřejných financí to jsou výdaje alokační, redistribuční a stabilizační. [11]

Příjmy obce

Daňové příjmy obce

Daňové příjmy jsou jedním ze zdrojů příjmů v ČR (tvoří zhruba jejich polovinu), které ovlivňují finanční stabilitu státu. Jsou tvořeny sdílenými daněmi, svěřenými daněmi a daněmi vybíraných vedle ústředních daní. V případě sdíleného typu nemají obce možnost ovlivnit konstrukci daní. Řadí se sem daň z příjmů fyzických i právnických osob, daň z přidané hodnoty a daň z podnikání. Do svěřeného typu patří daň z nemovitostí a část daně z příjmů fyzických osob ze samostatné výdělečné činnosti. Jedná se o daně, které plynou do rozpočtů obcí či regionů. U daňových příjmů, které jsou vybírány vedle ústředních daní, platí, že si obce stanovují vlastní daňové sazby. Do ústředních daní spadá daň z osobních příjmů nebo daň z příjmů korporací. Z celostátního výnosu všech daní případně státnímu rozpočtu 79,41 % a zbylých 20,59 % obcím. Toto procento se využívá k výpočtu daňového výnosu konkrétní obce. Celkový výnos se vypočte jako:

$$\frac{\text{počet obyvatel obce} \times \text{koeficient velikostní kategorie obce}}{\text{suma násobků z čitatele za všechny obce v ČR}} \times \frac{20,59\%}{100 \times \text{objem daní}}$$

[11]

Transfery a dotace

Díky tomu, že v poslední době rostou výdaje obcí rychleji, než jejich příjmy, je potřeba zabezpečit rovnováhu územních rozpočtů, a to prostřednictvím dotací. Dotace jsou poskytovány z toho důvodu, aby v obcích či regionech, které platí různé daně se stejnou daňovou sazbou, byly poskytovány služby s obdobným standardem. Transfery by měly pomoci vyřešit problém se sklony obcí používat méně finančních prostředků na podporu určitého statku nebo služby v dané obci, pokud z daného statku či služeb profituje i jiná obec, která finančně ničím nepřispívá. [11]

Nedaňové příjmy obce

Nedaňové příjmy může územní samospráva snadno ovlivnit, což je rozdíl oproti daňovým příjmům, transferům a dotacím, jejichž příjem mohou obce ovlivnit jen minimálně. Tyto příjmy částečně souvisí s hospodářskou činností územní samosprávy. Do tohoto druhu příjmů spadají příjmy z vlastního podnikání, které představují klasický příjem obcí a regionů, pokuty, příjmy z darů, uživatelské poplatky, které si zakládají na prospěchu

ze spotřeby statků, příjmy ze sdružení finančních prostředků a příjmy ze správní činnosti (vydávání licencí, povolení stavby apod.). [11]

Kapitálové příjmy

Kapitálové příjmy jsou příjmy jednorázové a neopakovatelné. Řadí se do nich příjmy z prodeje majetku, z prodeje akcií a výnosy z vlastnictví cenných papírů. U obcí mají mnohem větší podíl (který do roku 1999 rostl), než u krajů. Jedním z důvodů, proč jejich podíl rostl, byl ten, že obce obchodovaly s akcemi energetických a plynárenských společností. [11]

Úvěry a půjčky

Kromě zde již popsaných druhů příjmů jsou využívány i úvěry a půjčky, které mají návratný charakter. To znamená, že daná obec nebo region je povinna vrátit vše zpět svým věřitelům. Patří k nejvýznamnějším zdrojům příjmů, které zajišťují financování dlouhodobých investic. Proto jsou k financování kapitálových výdajů používány právě půjčky. Pro obec, která využívá návratné příjmy, jsou důležité jejich podmínky. Především se jedná o dobu splatnosti úvěru, míru úrokové sazby, velikost splátek a anuity. [11]

Výdaje obce

Výdaje lze charakterizovat jako nenávratné platby. Odpovědnost za ně mají obce, které mají rozšířenou působnost a také kraje. Existuje několik hledisek, podle kterých se výdaje člení. Mezi ty nejdůležitější patří hledisko ekonomické, které rozlišuje výdaje běžné a kapitálové a hledisko funkcí veřejných financí, do kterého se řadí výdaje alokační, redistribuční a stabilizační. Výdaje běžné jsou opakující se, které jsou určeny na mzdy, nákup materiálů a surovin nebo služeb. Kapitálové výdaje slouží k financování investičních potřeb, které jsou delší než 1 rok a zahrnují celkové náklady s očekávanými výdaji. Do alokačních výdajů patří výdaje na nákup statků a služeb od soukromých firem, výdaje na uhrazení ztrát nebo výdaje na poplatkové služby. Redistribuční výdaje jsou pouze doplňkové, které souvisejí s dotacemi, sociálními dávkami a příspěvky na nájemné. [7], [11]

Do výdajů, které jsou financovány v rámci samostatné působnosti, patří:

- školství – provoz a údržba škol;
- zdravotnictví – financování poliklinik a nemocnic;
- kultura – divadla, muzea, knihovny sportovní komplexy;

- městská doprava;
- veřejná bezpečnost;
- ostatní – úklid komunikací, vodovody, kanalizace, parky, pouliční osvětlení. [7], [11]

3.2.4 Zadluženost obcí v ČR

Výdaje územně samosprávních celků dlouhodobě převyšují jejich příjmy, což vede k jejich zadluženosti. Zadluženost v ČR se netýká pouze obcí, ale i krajů. Od roku 1993 se obce začaly zadlužovat kvůli možnosti samostatně nakládat s majetkem, kvůli jejich novému postavení, právní samostatnosti a suverenitě. Nejvyšší zadluženost mají obce, které se řadí do skupiny 2 000 – 5 000 obyvatel. Obce, které mají nad 5 000 obyvatel, jsou zadlužené všechny. [5]

V tabulce č. 1 je představen celkový dluh obcí v ČR v letech 1993-2014. Nejvyššího dluhu obce dosahují v roce 2013 a to 92,2 mld. Kč. Oproti roku 1993 se jedná o rozdíl 88,8 mld. Kč. Dále je v tabulce možnost vidět počet obcí, které jsou zadlužené. V roce 1994, kdy existovalo 6 221 obcí, jich bylo zadluženo právě 1964, což činilo 31,7 %. V roce 2014, kdy se celkový počet obcí zvýšil oproti roku 1994 o 27, zadlužených obcí bylo 3235, což znamená celých 51,78 %. Následkem zvýšení dluhů v obcích je možnost čerpání finančních prostředků z fondů EU. Fondy EU vždy vyžadují finanční spoluúčast, a proto jsou obce nuceny vypůjčit si na realizaci daného projektu. Navíc jsou obce označovány jako méně rizikové, a proto získávají úvěry velmi snadno. [5], [11]

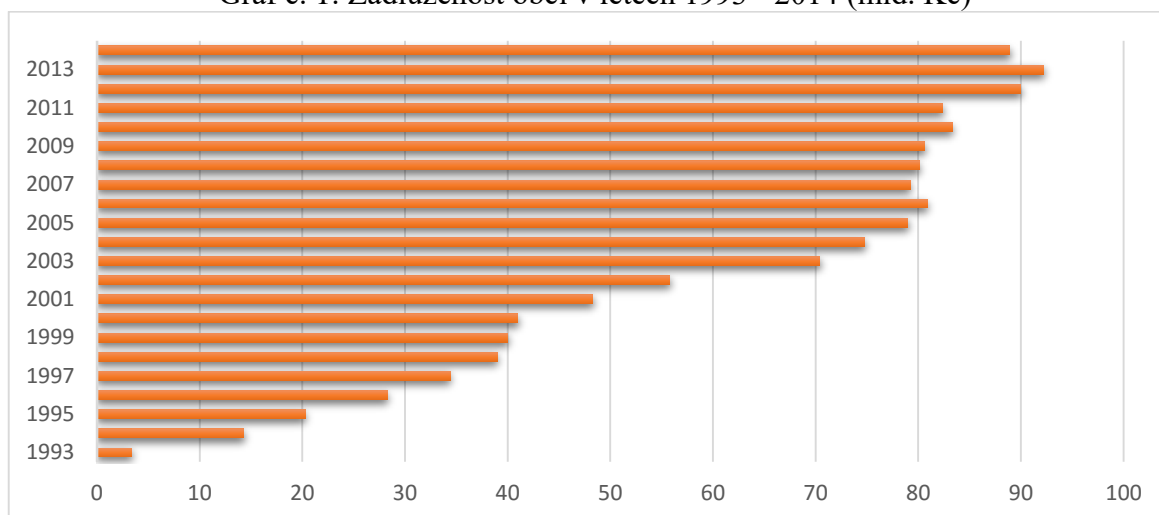
Tabulka č. 1: Celková zadluženost obcí (v mld. Kč) a počet zadlužených obcí v letech 1993-2014

	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003
Celkem	3,4	14,3	20,3	28,3	34,4	39	40	41	48,3	55,8	70,4
Počet obcí		1964	2337	2270	2447	2721	3090	4210	2958	3027	3108
	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Celkem	74,8	79	80,9	79,2	80,1	80,6	83,3	82,4	90	92,2	88,9
Počet obcí	3217	3270	3293	3242	3229	3250	3112	3089	3217	3239	3235

Zdroj: Základy organizace veřejné správy, Ministerstvo financí ČR

V grafu č. 1 je vidět, že zadluženost obcí má rostoucí tendenci, kromě pár výjimek. V roce 2007 zadluženost klesla z roku 2006 o 1,7 mld. Kč, v roce 2011 se oproti roku 2010 snížila o 0,9 mld. Kč a v roce 2014 klesla zadluženost oproti předchozímu roku o 3,3 mld. Kč.

Graf č. 1: Zadluženost obcí v letech 1993 - 2014 (mld. Kč)

Zdroj: vlastní zpracování, Ministerstvo financí ČR

Opatření proti zadluženosti

Preventivnímu opatření proti zadluženosti obcí v ČR by napomohlo:

- přijetí institucionálních pravidel – např. zákon o bankrotu;
- definice majetku, který nelze zastavit – majetek, který slouží jako veřejné služby, např. školy, nemocnice;
- monitorovací orgán, který by se zabýval dluhy obcí. [11]

3.3 Region

Základním pojmem regionalistiky je region, který představuje objekt regionalistických studií. Regiony jsou čím dál tím více sociálně konstruované, jelikož v moderní společnosti lidé mnohem více ovlivňují prostředí svého života. [6]

3.3.1 Pojem region

Regiony existují závisle na lidech, a proto pro ně existuje více definic. Regiony lze označit jako části zemského povrchu, které se vzájemně odlišují. Na obecné úrovni

lze region charakterizovat jako komplex, který vzniká regionální diferenciací krajiny. Regionální diferenciacie krajiny je proces, který zahrnuje dvě tendence, a to: osvobození společnosti od závislosti na přírodních faktorech (které mají přírodní ráz a z hlediska činností jsou exogenní) a uplatňování kulturních aktivit ve společnosti. Dále lze region vymezit jako geografický subsystém, který je tvořen ve struktuře, kde se určují přírodní a kulturní faktory. Pro regiony jsou typické jejich hranice, struktura, řád a hierarchie. [6], [8]

Hranice regionu

Pokud je region označován jako vzájemné rozlišení nějakého prostoru, musí být označen hranicí, například hranicí fyzicko-geografickou. Tato hranice může být liniová neboli ostrá (například řeka) nebo neostrá (například pásmo nebo zóna, která tvoří klasický přechod mezi regiony). Hranice, které vznikly díky člověku, jsou většinou ostřejší než přírodní hranice. [6], [8]

Struktura regionu

Pokud se mluví o struktuře regionu, jedná se o vnitřní strukturu, která rozlišuje dva typy regionů, a to homogenní a nehomogenní regiony. Homogenní regiony jsou regiony, jejichž vlastnosti jsou stejnorodé. Jedná se o vymezení regionů podle shody jednoho nebo více kritérií. Nejčastěji jsou regiony homogenní ve fyzické geografii (například klimatické regiony). Nehomogenní regiony jsou typické pro nestejnorodost svých vlastností. Jsou též označovány jako regiony nodální nebo uzlové. Nodální regiony (někdy i funkční regiony), jsou založeny na různorodosti toků. Předpokladem pro nodální region je středisko komunikace, tzv. nodus neboli jádro. Mezi nodální regiony se řadí spádové regiony, kde se vymezí oblast, ze které lidé jezdí nakupovat do určitých obchodních center. Uzlové regiony neboli jádrové regiony mají stejný význam jako nodální regiony. [6], [8]

Regionální struktura

Regionální strukturu lze charakterizovat podle velikosti, a to prostřednictvím makroregionu, mikroregionu a mezoregionu. V tomto členění regionů se dále rozlišují vyšší a nižší stupně. Makroregion chápeme jako celek, který je tvořen několika státy, a to například z pohledu kulturního či historického. Mikroregiony jsou považovány za nejmenší jednotky regionální struktury. Vznikají dobrovolným sdružením, který usiluje o celkový rozvoj. Jedná se o územní celky, kde jsou uzavřeny regionální procesy. Mezoregionem se označuje územní

jednotka, která má nižší vnitřní integritu. Charakterizuje se širšími funkčními vztahy, jako je dojíždění do škol nebo do práce. [6], [7]

Řád regionu

Pokud se zkoumá regionální struktura, je důležité určit hierarchii a řád regionu. Ty představují organizaci a vztah středisek mezi sebou na úrovni vyšší či nižší nebo na úrovni nadřazenosti a podřazenosti. Střediska se klasifikují do čtyř stupňů, a to do stupně vyššího, nižšího, nejnižšího a pomocného. Střediska vyššího stupně mají větší výběr služeb a zboží, naopak střediska nižší mají výběr relativně menší. Největší počet je středisek pomocných. Příkladem vyššího řádu je region a nižšího řádu je subregion. [6], [8]

3.3.2 Typologie regionů

Jedna z nejnovějších a nejvíce používaných typologií je typologie od německého geografa H. H. Blotvogela, který rozlišuje regiony reálné, vymezené lidskými aktivitami a činnostmi, identifikační, deskriptivní a normativní. Reálný region slouží k vědeckému poznání a konstruuje se na základě účelu, kterému by měl sloužit. Do reálných regionů lze zařadit jednoznačně lokalizovatelné regiony (povodí řeky, přírodní jednotky) a funkční regiony (krajina, hospodářský prostor). Region vymezený lidskými aktivitami a činnostmi vzniká jednáním individuálních lidí nebo kolektivu (firmy, sdružení). Příkladem může být územně plánovací region. Identifikační region vzniká prostřednictvím společenské komunikace. Jedná se o region osobní, společenské identity nebo region jako oblast působnosti politického jednání. Deskriptivní regiony se rozlišují podle situační analýzy. Dělí se na regiony homogenní a heterogenní, které jsou již zmíněny u struktury regionu. Normativní regiony vznikají politickým rozhodnutím. Lze do nich zařadit podpůrné regiony, které mají podporu státu. [14]

Typologie regionů dle obecných hledisek

Pojem region je využíván v různých oblastech a z různých hledisek. Jedná se o hledisko geografické, funkční, podle účelu, podle ekonomické výkonnosti, podle zákona ČR a z pohledu regionální politiky EU. [7]

Geografické hledisko

Geografické hledisko označuje region jako část území, které je charakterizováno přírodními a socioekonomickými prvky a vazbami. Na přelomu 18. a 19. století geografie rozlišila region přirozený, který je vytvořen na základě geografických vlastností, a region umělý, kde jeho hranice vymežil člověk (například politické nebo ekonomické). [7]

Funkční hledisko

Funkční hledisko hovoří pouze o funkčním regionu, který vzniká na základě vztahu a vazeb mezi bydlištěm a pracovištěm člověka. Velký důraz je kladen na sítě a zájmy. Sítě se mohou chápat jako dopravní, vodní či letecká spojení. Zájmy jsou zájmy obyvatel na vývoj ekonomiky, inovací nebo kulturního dění. [7]

Podle účelu

Podle účelu rozlišujeme regiony administrativní a účelové. Administrativní regiony vznikají pro potřeby organizací a státních institucí. Do administrativních regionů spadají okresy, kraje a regiony soudržnosti. Účelové regiony vznikají pro řešení konkrétních problémů, například: nízká kvalita životního prostředí, ekonomická zaostalost územního celku, špatná kanalizace nebo ochrana životního prostředí. [7]

Podle ekonomické výkonnosti

Z hlediska ekonomické výkonnosti dělíme regiony na růstové, stagnující a problémové. Růstové regiony mají za cíl budování nových výrobních odvětví. Pro rozvoj podnikatelských projektů přinášejí nejlepší podmínky. U stagnujících regionů nedochází k žádným výrazným změnám. Problémové regiony vykazují nízkou ekonomickou výkonnost. V těchto regionech často klesá počet obyvatel. [7]

Podle zákona ČR

Dle zákona³ ČR rozlišujeme čtyři typy regionů, a to: region strukturálně postižený, hospodářsky slabý, venkovský a ostatní. Strukturálně postižené regiony jsou regiony problémové, kde je vysoká míra nezaměstnanosti a nízký podíl zaměstnanosti v průmyslu. Hospodářsky slabé regiony mají nízký ekonomický vývoj a nízké příjmy obyvatel. Venkovské regiony mají vyšší podíl zaměstnanosti v zemědělství, naopak ale nízkou hustotu

---

³ Zákon České republiky č. 248/2000 Sb. O podpoře regionálního rozvoje z hlediska potřeby soustředěné podpory

zaldnění a klesající tendenci počtu obyvatel. Do ostatních regionů se řadí regiony pohraniční či regiony postižené živelnou pohromou. [7]

Z pohledu regionální politiky EU

Regionální politika EU rozlišuje regiony na NUTS a Euroregiony. NUTS (neboli Nomenklatura územních statistických jednotek) byla zavedena kvůli statistickému sledování sociální a ekonomické situace v různých regionech, a to za účelem zařazení regionů do daných úrovní. Euroregiony představují formu spolupráce regionálních samospráv. Jsou tvořeny členskými i nečlenskými zeměmi. Mají za cíl sbližovat evropské země z pohledu společenského i kulturního. [7]

3.3.3 Regionální politika

Regionální politika jako část hospodářské politiky vznikla ve 30. letech 20. století ve Velké Británii. Až po 2. světové válce se o ní začaly zajímat i jiné státy. V každé zemi se cíle regionální politiky liší, avšak jedním ze společných rysů je pomoc ekonomicky problémovým a chudým regionům. Pro úspěšnost regionální politiky jsou zapotřebí nástroje, jako například programy rozvoje obcí a krajů, které se opírají o strategické plánování. Strategické plánování obsahuje stanovení cílů, plánování rozvoje či analýzu ekonomické situace. [8]

Regionální politika v EU

Regionální politika se v EU začala rozvíjet v 70. letech 20. století. Provádějí ji jednotlivé členské země. Koordinaci regionálních politik mají na starosti instituce EU, jako například Výbor regionů, Hospodářský nebo Sociální výbor.

Cílem regionální politiky v EU je snížení problémů nerovnoměrného ekonomického rozvoje v členských zemích, tzv. omezit migraci, a to z ekonomických důvodů. Další cíle, které regionální politika EU má, se rozlišují do roku 1999 a od roku 1999. Do roku 1999 měla za cíl podporovat oblasti se sociálním úpadkem a s dlouhodobou nezaměstnaností, rozvoj venkovských regionů a rozvoj území s nízkou hustotou obyvatelstva. Od roku 1999 se cíle zaměřily také na lidské zdroje (vzdělávání, školení, podpora zaměstnanosti). [10]

Mezi nástroje regionální politiky lze zařadit makroekonomické nástroje (nástroje, využívané fiskální a měnovou politikou mající za cíl rozvoj integrace), mikroekonomické nástroje (znovurozdělení pracovních sil a kapitálu) a finanční nástroje (granty na projekty, dotace, daňové úlevy). [7], [10]

Regionální politika v ČR

Regionální politika ČR je součástí hospodářské politiky státu a je v souladu s regionální politikou EU. V České republice je z pohledu regionální politiky regionem takový územní celek, který je vymezený pomocí administrativních hranic správních obvodů. Mezi subjekty regionální politiky patří: stát, obec, kraje, parlament ČR, vláda a správní úřady, regionální rady, orgány územní samosprávy, rozvojové agentury, hospodářská komora, a instituce veřejného sektoru. [10]

Prioritami pro regionální politiku je podpora ekonomiky (rozvoj malých a středních podniků, dobré podmínky pro investování, rozvoj obchodu a průmyslu), rozvoj lidských zdrojů, ochrana životního prostředí a rozvoj cestovního ruchu či zemědělství. [10]

Pro regionální politiku ČR byl rok 2000 zlomový, jelikož byly schváleny zákony⁴, které korespondovaly s evropským právem. Tím nejzásadnějším byl zákon č. 248/2000 Sb. o podpoře regionálního rozvoje, který stanovil podmínky pro poskytování podpory regionálního rozvoje s cílem rozvoje státu. Tento zákon dále definoval oblasti, kde regionální rozvoj podporovat, a to: rozvoj podnikání, rozvoj cestovního ruchu, technologický vývoj a rozvoj lidských zdrojů. [7]

---

⁴ Zákon č. 248/2000 Sb. o podpoře regionálního rozvoje, č. 128/2000 Sb. o obcích, č. 129/2000 Sb. o krajích a č. 132/2000 Sb. o změně a zrušení některých zákonů souvisejících se zákonem o krajích, zákonem o obcích, zákonem o okresních úřadech a zákonem o hlavním městě Praze

4 Charakteristika vybrané obce

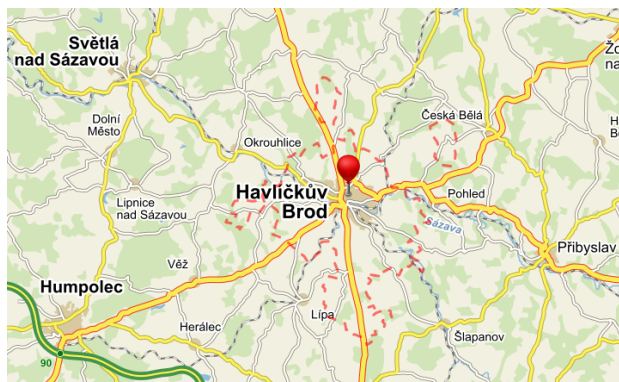
Havlíčkův Brod patří k malému množství měst v ČR, které nesou jméno po slavné osobnosti. Jedná se o známého novináře, spisovatele a básníka Karla Havlíčka Borovského. Po něm se město jmenuje od roku 1945. K 1. 1. 2015 mělo město 23 306 obyvatel, z toho 11 352 mužů a 11 954 žen. Průměrný věk mužů byl 40,7 let a žen 44,4 let. [15]

4.1 Zeměpisná poloha a přírodní podmínky

Havlíčkův Brod je město, které se nachází v kraji Vysočina, 25 km severně od Jihlavy. Rozkládá se v údolí kolem břehu řeky Sázavy v nadmořské výšce 422 až 493 metrů. Obec náleží k Českomoravské vrchovině, jejíž součástí je i Havlíčkobrodská pahorkatina. Od roku 2000 je ve městě střed Evropy. Řeka Sázava přitéká do města z rybníka Velké Dářko na Žďársku, dále pokračuje západním směrem až do Davle u Prahy, kde ústí do řeky Vltavy. [2]

Kraj kolem města je zařazen do mírně teplé oblasti. Vyšší polohy patří do chladné oblasti. Podnebí zde bývá poněkud chladnější, s větším množstvím srážek. Krajina má po geologické stránce základ v prvohorách. Převládajícími horninami jsou ruly a žula. Těží se zde lipnická žula, lomový kámen a drť. Ve městě a na sever od něj se nachází kaskáda rybníků, které do této krajiny patří od nepaměti. Převažují zde lesy, kvůli špatné obdělávatelnosti půdy. [12]

Obrázek č. 2: Poloha města Havlíčkův Brod

Zdroj: www.mapy.cz

4.2 Historie města a památky

Počátky Havlíčkova Brodu spadají do 13. století. Na místě dnešního města stála hornická osada, jejímž zakladatelem byl Smil z Lichtenburka, podle kterého byla osada pojmenována. V roce 1274 král Přemysl Otakar II. povýšil osadu na město. Příčinou založení byl rozvoj dolování stříbra. Jelikož v něm byla převaha německého obyvatelstva, v roce 1308 se město přejmenovalo na Německý Brod. Ve 20. letech 15. století bylo město vypáleno husitskými vojsky, protože zde hledal král Zikmund útočiště před Janem Žižkou. Pozice Brodu se začala posilovat po třicetileté válce, kdy se z města stalo významné místo vzdělanosti díky příchodu řádu augustiniánů. V roce 1674 založili klášter a v roce 1735 otevřeli první latinské gymnázium v kraji. Dále Brod posílil díky silnici, která vedla z Vídně přes Znojmo a Jihlavu až do Kolína a Nymburka a v polovině 19. století zde vznikla železniční dráha mezi Prahou a Brnem. Válkami ve 20. století zůstal Německý Brod téměř nepoškozen a 5. května 1945 bylo vyhlášeno národním výborem přejmenování Německého Brodu na Havlíčkův Brod. [9], [16]

Havlíčkův Brod má několik zajímavých památek, většina z nich se nachází na náměstí. Nejzajímavějšími jsou některé měšťanské domy. Domy na náměstí mají často podzemní chodby se středověkým původem, které byly vzájemně propojeny a vedly až do středu náměstí. Nová radnice pochází z 13. století, úpravy jsou z konce 15. století. Roku 1891 byla budova přestavěna pseudobarokně a proměněna na radnici. Havlíčkův dům, původně zvaný Rolandovský vyniká svojí věžičkou. Nyní se zde nachází sídlo Muzea Vysočiny a památník Karla Havlíčka Borovského. Tento renesanční dům z 16. století byl po dvou požárech novogoticky upraven. Měšťanský dům, zvaný Chmeldovský, který pochází z první poloviny 15. století, byl radikálně přestaven v 17. a 18. století. V té době byly objeveny renesanční a gotické prvky. V domě je umístěna Galerie výtvarného umění. Uprostřed náměstí stojí barokní morový sloup, zvaný také Mariánský, se sochou Panny Marie na vrcholu a se sochami patronů sv. Floriana a Jana Nepomuckého na podstavci. Ve městě se nachází několik kostelů. Kostel Nanebevzetí Panny Marie tvoří dominantu města. Jedná se o původně gotickou stavbu, která byla několikrát přestavěna. Součástí chrámu je čtyřboká věž, v níž jsou umístěny tři zvony, z nichž zvaný Vilém je jedním z největších a nejstarších v Čechách. Výrazným prvkem jsou hodiny se čtyřadvacetihodinovým ciferníkem. Mezi další významné památky patří kostel

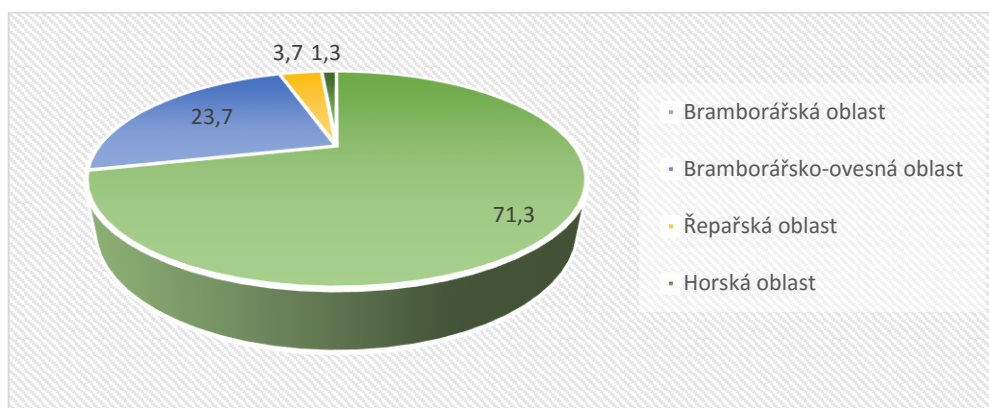
Nejsvětější Trojice z první poloviny 18. století, klášterní kostel sv. Rodiny, který byl postaven řádem augustiniánů, hřbitovní kostel sv. Vojtěcha a kostel sv. Kateřiny. [1], [12]

4.3 Průmysl a zemědělství

Havlíčkův Brod je převážně město zemědělsko-průmyslové. Rozvoj průmyslu, převážně strojírenského, začal po skončení druhé světové války. Po roce 1989 byl snížen počet zaměstnanců v továrnách, nebo byly továrny zavřeny. Mezi nejvýznamnější podniky patřil Zetor, který ukončil výrobu v loňském roce, Strojtex, Motorpal nebo Plastimat. Textilní průmysl zastupuje Pleas, který má dlouholetou tradici a funguje dodnes. Do stavebnictví patří ROSS HOLDING. V roce 1834 vznikl Měšťanský pivovar Rebel, kde se pivo vaří dodnes. Jeden z prvních podniků se zahraničním investorem je Futaba, která se zaměřuje na výrobu autodílů. Dále je ve městě mnoho drobných soukromých firem, autoservisy, truhlářské dílny, elektro služby, stavební a zámečnické dílny a další. [3]

Zemědělství nejenom v Havlíčkově Brodě, ale v celém kraji Vysočiny představuje tradiční odvětví. Jak je vidět z grafu č. 2, až 71,3 % z celkové zemědělské výměry představuje bramborářská oblast, díky které je oblast v zemědělství tak významná. Již dlouhá léta zde pracuje Výzkumný ústav bramborářský, který se právě zabývá šlechtitelstvím brambor. Další pěstitelskou oblastí je bramborářsko-ovesná, která zaujímá 23,7 %. Řepařská oblast představuje pouhých 3,7 %. Zbytek spadá do pěstování plodin v horských oblastech. [12]

Graf č. 2: Zemědělské oblasti v Havlíčkově Brodě (%)

Zdroj: vlastní zpracování

4.4 Služby obecně

Občanům města slouží autopůjčovny, autoopravny i taxislužby. Stravování poskytují restaurace, pizzerie a cukrárny. Město má dostatečné zásobování v několika marketech a prodejen s různým sortimentem. Dále mají obyvatelé k dispozici banky, spořitelny, pojišťovny, úřad práce, finanční, celní a katastrální úřad, okresní soud, okresní státní zastupitelství, okresní agrární komoru a okresní správu sociálního zabezpečení.

Školství

Vzdělávání začíná již v mateřské škole, kterých je ve městě sedm, dále pět základních škol a jedna speciální škola. Dalšímu vzdělávání slouží střední školy a to Gymnázium, Obchodní akademie, Hotelová škola, Střední zdravotnická a Vyšší odborná zdravotnická škola a Střední průmyslová škola stavební. Ve městě lze najít i pracoviště pro střední odborné technické učiliště z Chotěboře. Dále tu jsou tři umělecké školy zaměřené na hudbu, tanec a výtvarnou výchovu.

Zdravotnictví

V Havlíčkově Brodě je velká nemocnice s mnoha odbornými odděleními, s ambulantní i lůžkovou částí. Nachází se zde poliklinika s obvodními lékaři, s odbornými lékaři a zubní ambulancí. Léky poskytuje osm lékáren. Seniorům slouží čtyři domovy důchodců a dům s pečovatelskou službou, pro duševně nemocné a závislé občany je zde psychiatrická léčebna. Postiženým a duševně nemocným jsou k dispozici sdružení Úsvit a FOKUS Vysočina a matkám s dětmi slouží Mateřské centrum.

Kultura

V kulturním domě se pořádá mnoho různých akcí, kurzy tance, představení divadel, loutkové divadlo a výtvarné soutěže pro děti a přehlídky divadelních souborů. Dále se ve městě konají slavnosti k různým příležitostem jako například předávání novinářské ceny Karla Havlíčka Borovského, Stamicovy slavnosti vážné hudby nebo letní koncerty hudebních skupin. Muzeum nabízí stálou expozici havlíckobrodských památek, výstava uměleckých děl se nachází v nově zrekonstruované Galerii výtvarného umění. Velkou tradicí je výstavní a prodejní akce české knižní produkce zvané „Podzimní knižní veletrh“ a trhy řemesel, které se konají dvakrát do roka. [3]

Doprava

Město je důležitá železniční i silniční křižovatka. Protínají ho jak dálnkové silnice, tak i silnice II. třídy. Železniční uzel tvoří tratě od Prahy, Brna, Jihlavy a Pardubic a lokální trať do Humpolce. Dalším dopravním uzlem je autobusová doprava a dále i městská hromadná doprava.

4.5 Sport a využití volného času

Pro návštěvníky i obyvatele Havlíčkova Brodu je příležitost k turistickým výletům, například kolem kaskády rybníků v parku Budoucnost, kde jsou vybudovány nové cyklostezky. Důležitým místem pro sportovní využití je sportovní areál Kotlina se zimním stadionem, krytým plaveckým bazénem, saunou, squashovou halou a fitness centrem. Letní koupání poskytuje veřejné koupaliště. Dále se ve městě nachází hřiště na volejbal, basketbal, fotbal, tenis a in-line dráha.

Ve městě působí hokejový klub HC Rebel, který hrál I. hokejovou ligu, oddíl orientačního běhu, softbalový tým Hroši, kteří hrají nejvyšší ligu v ČR, klub aerobiku SRC Fanatic, kteří získávají tituly mistrů světa, Evropy a ČR a florbalový klub, hrající v I. lize.

5 Metodika práce

5.1 Časové řady

Časová řada představuje posloupnost věcně i prostorově srovnatelných dat, která jsou uspořádána z minulosti do přítomnosti, a to z hlediska času. Jedná se o základní prostředek statistické analýzy, který se zabývá zkoumáním změn jevů v čase. Analýzou časových řad se rozumí soubor metod, které slouží k popisu těchto řad. [4], [13]

Podle charakteru ukazatele rozlišujeme časové řady okamžikové a intervalové. Okamžikové časové řady zaznamenávají danou událost v daný okamžik. Naopak časové řady intervalové vyjadřují danou událost v určitém časovém intervalu. Podle periodicity sledovaného ukazatele členíme časové řady na krátkodobé, kde je periodičita ukazatele kratší než 1 rok a dlouhodobé, kde je periodičita minimálně roční. Dále rozlišujeme podle druhu sledovaných ukazatelů časové řady primární a sekundární, neboli odvozené. Posledním členěním časových řad je podle způsobu vyjádření údajů. Jedná se o časové řady naturální a peněžní. [4], [13]

Každá časová řada má tendenci vývoje hodnot v čase, která může být rostoucí, klesající nebo konstantní. Tato tendence se nazývá trend. Trend je jednou z podmínek, kterou časová řada musí při své analýze mít. [13]

5.2 Elementární charakteristiky časových řad

Pomocí absolutních charakteristik se porovnávají jednotlivé členy časových řad. Nejvíce se využívá tzv. absolutní přírůstek neboli první diference. Pokud si hodnoty časové řady označíme jako y_t $t = 1, 2, \dots, n$, můžeme první diferenci definovat jako rozdíly sousedních pozorování řady a použít vzorec:

$$dy_t = y_t - y_{t-1}, \quad t = 2, 3, \dots, n \quad (4.1)$$

Tyto diference představují absolutní přírůstek nebo úbytek zkoumaného ukazatele, a to v určitém okamžiku proti bezprostředně předcházejícímu okamžiku. Prvních absolutních diferencí je $n - 1$.

Druhé absolutní diference lze vypočítat rozdílem dvou sousedních absolutních přírůstků, a to pomocí vzorce:

$$d^{(2)}y_t = dy_t - dy_{t-1} = y_t - 2y_{t-1} + y_{t-2}, \quad t = 3, \dots, n \quad (4.2)$$

Druhé absolutní diference charakterizují absolutní zrychlení a informaci, o kolik byl následující přírůstek větší.

Často se využívají i relativní charakteristiky růstu, které jsou bezrozměrné veličiny. Mezi ně například patří koeficienty růstu, které představují postupnou rychlost změn hodnot v časové řadě.

$$k_t = \frac{y_t}{y_{t-1}}, \quad t = 2, 3, \dots, n \quad (4.3)$$

Pokud se koeficient růstu vyjádří v procentech, jedná se o tempo růstu.

Průměrný koeficient růstu je definován nejčastěji jako geometrický průměr jednotlivých koeficientů k_t :

$$\bar{k} = \sqrt[n]{k_1 k_2 \dots k_n} = \sqrt[n]{\frac{y_2}{y_1} \frac{y_3}{y_2} \frac{y_4}{y_3} \dots \frac{y_n}{y_{n-1}}} = \sqrt[n]{\frac{y_n}{y_1}} \quad (4.4)$$

Pokud se průměrný koeficient růstu počítá tímto způsobem, má smysl pouze tehdy, pokud hodnoty ukazatele stále rostou nebo stále klesají a časová řada má tedy monotónní vývoj. Průměrný koeficient růstu závisí na krajních hodnotách řady, jak je vidět ve vzorci 4.4. [13]

Úroveň ukazatelů se charakterizuje pomocí průměru. Způsob výpočtu pak závisí na typu časové řady. U časových řad okamžikových se používá chronologický průměr:

$$\bar{y} = \frac{y_1 + y_2 + y_3 + \dots + y_{n-1} + y_n}{n-1} \quad (4.5)$$

Vzorec pro chronologický průměr se využívá v případě, kdy intervaly v dané časové řadě jsou stejně dlouhé. Pokud se pracuje s časovou řadou intervalovou, využívá se aritmetický průměr:

$$\bar{y} = \frac{x_1 + x_2 + \dots + x_n}{n} \quad (4.6)$$

Mezi další statistické ukazatele lze zařadit bazický index. Ten představuje podíl jednotlivých let k roku výchozímu a popisuje vývoj za uplynulé období. Značí se podle vzorce:

$$y_T = \frac{x_T}{x_0} \quad (4.7) [13]$$

6 Vlastní zpracování

Analytická část bakalářské práce se soustředí na hospodaření města Havlíčkův Brod v letech 2001 – 2014. První část je zaměřena na celkové příjmy a výdaje obce. Zbylé části jsou rozděleny do konkrétních investovaných oblastí, jako je rozvoj města, školství, zemědělství, průmyslu a zdravotnictví. Použitá data byla získána z Městského úřadu Havlíčkův Brod.

6.1 Celkové příjmy a výdaje obce

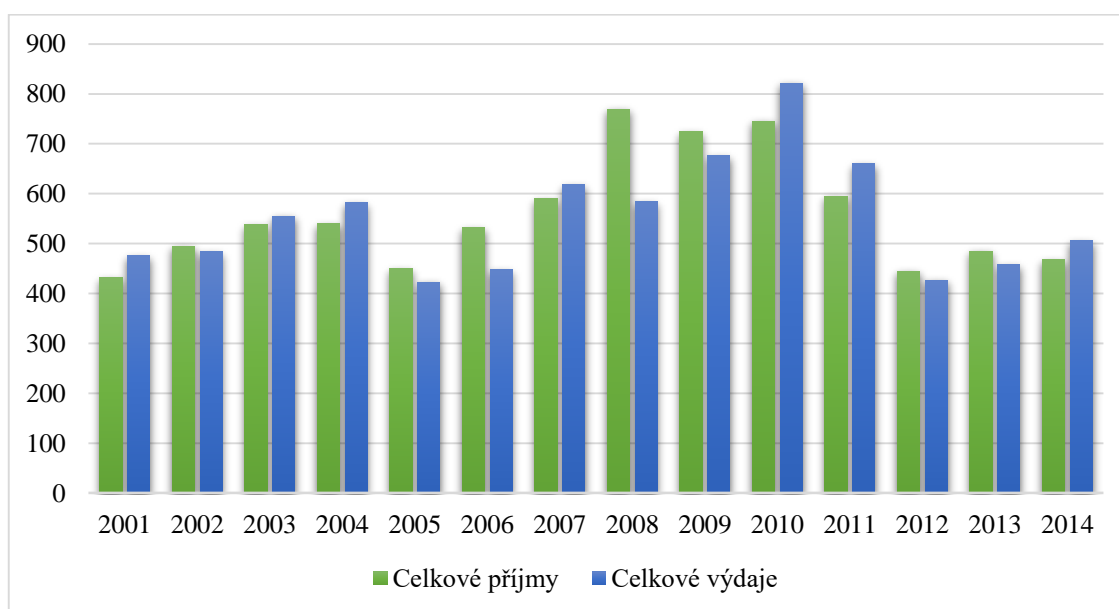
Hospodaření města je součástí schváleného rozpočtu, který má na starosti zastupitelstvo obce. Do rozpočtu patří jak příjmy obce, tak výdaje. Cílem každé obce je, aby byl rozpočet v přebytku, popřípadě zůstal vyrovnaný.

Graf č. 3 znázorňuje přehled celkových příjmů a výdajů Havlíčkova Brodu v letech 2001 – 2014. Z grafu č. 3 je zjevné, že v letech 2002, 2005, 2006, 2008, 2009, 2012 a 2013 příjmy převyšovaly výdaje. Největší přebytek mělo město v roce 2008, kdy saldo příjmů a výdajů představovalo 185,8 mil. Kč. Naopak v letech 2001, 2003, 2004, 2007, 2010, 2011 a 2014 byly výdaje vyšší než příjmy. Největší deficit obec zaznamenala v roce 2010, kdy saldo představovalo -76,3 mil. Kč. Je zřejmé, že největší příjmy a výdaje byly právě v roce 2010. To bylo způsobeno přijatými dotacemi, v hodnotě 254,8 mil. Kč, přičemž 182,7 mil. Kč tvořily dotace na dojíždějící žáky, na bytové hospodářství, na euro-projekty a na výkon přenesené státní správy.

Z grafu č. 3 je patrné, že se celkové příjmy ve sledovaném období pohybovaly mezi 432 mil. Kč a 495 mil. Kč. V letech 2001 – 2004 měly příjmy rostoucí tendenci. To bylo způsobeno růstem daňových příjmů a dotací. Průměrný koeficient růstu se v tomto období pohyboval okolo 107,79 %. V roce 2005 příjmy oproti minulému roku klesly o 91 mil, tedy o 16,79 %. Důvodem byl pokles dotací od obcí a krajů o 130 mil. Kč. Mezi lety 2005 a 2008 měly příjmy opět rostoucí charakter. V roce 2006 příjmy vzrostly o 88 mil. Kč, tedy o 18,18 %. Největší podíl na tom mají kapitálové příjmy, tedy příjmy z prodeje bytů, pozemků a jiného majetku města, které vzrostly o 20 mil. Kč. V roce 2008 se příjmy zvýšily oproti minulému roku o 180 mil. Kč, neboli o 30,46 %, a to díky nárůstu kapitálových příjmů a dotacím. Rok 2008 je zároveň rokem, kdy celkové příjmy dosahovaly nejvyšších hodnot. Průměrný koeficient růstu v tomto období činil 119,61 %. Do roku 2010 měly příjmy

konstantní vývoj. Pohybovaly se okolo 730 mil. Kč. Velký pokles nastal v letech 2010 – 2012. Každoročně příjmy klesaly o 150 mil. Kč, z důvodu poklesu dotací na euro-projekty. Díky tomu průměrný koeficient růstu dosahoval pouhých 77,29 %. Do roku 2014 se příjmy pohybovaly okolo 460 mil. Kč. Průměr celkových příjmů dosahuje 558 mil. Kč, kdy v průměru rostly o 36 mil. Kč, tedy o 1,77 %. Průměrný koeficient růstu za celé sledované období tak činí 100,62 %. Největší rozdíl příjmů oproti výchozímu roku, tedy roku 2001, byl v roce 2008. Bazický index dosahoval 178,17 %. Naopak nejmenší rozdíl byl v roce 2012, kdy dosahoval 13 mil. Kč. V procentuálním vyjádření se jednalo o 102,91 %. Všechny statistické ukazatele ve sledovaném období jsou v příloze č. 3.

Graf č. 3: Přehled celkových příjmů a výdajů v letech 2001 – 2014 (mil. Kč)

Zdroj: www.rozpocetobce.cz; vlastní zpracování

Celkové výdaje se ve sledovaném období pohybovaly od 476 mil. Kč do 506 mil. Kč. V průměru dosahovaly v daném období okolo 551 mil. Kč a průměrně rostly o 31 mil. Kč. Průměrný koeficient růstu dosahuje 100,48 %. V letech 2001 – 2004 měly výdaje stejně jako celkové příjmy rostoucí tendenci. Důvodem byly plánované výdaje na rekonstrukce mateřských a základních škol a výstavba nového letního koupaliště. V tomto období výdaje průměrně rostly o 106,93 %. V roce 2005 klesly výdaje oproti loňskému roku o 159 mil. Kč, tedy o 27,32 %. Příčinou bylo dostavení zimního stadionu v předešlém roce a výdaje byly vynaloženy na základní potřeby obyvatelstva. V tomto roce dosahovaly celkové výdaje nejmenších hodnot. Pohybovaly se okolo 423 mil. Kč. Od roku 2005 do roku 2007 výdaje

opět vzrostly, kvůli rekonstrukcím komunikací. Mezi lety 2006 a 2007 došlo také k nejvyššímu meziročnímu nárůstu výdajů z celého sledovaného období, a to o 170 mil. Kč, tedy o 38 %. To bylo způsobeno převážně výdaji na autobusový terminál u havlíckobrodského nádraží v hodnotě 69 mil. Kč a dokončení sportovišť a dětských hřišť. V tomto období výdaje průměrně vzrostly o 120,87 %. Od roku 2008 do roku 2010 měly výdaje také rostoucí tendenci. V průměru rostly o 118,64 %. Rok 2010 zároveň představoval rok, kdy výdaje dosahovaly nejvyšších hodnot, a to kolem 822 mil. Kč. Důvodem byly rekonstrukce sportoviště u ZŠ Wolkerova v hodnotě 17 mil. Kč, ulice U Borové za 15,5 mil. Kč, komunikace v ul. Šubrtova za 16,5 mil. Kč a komunikace Jihlavská ulice za 22 mil. Kč. Do roku 2012 naopak výdaje klesly, a to o 234 mil. Kč, tedy o 35,36 %. Hlavní příčinou bylo to, že se v předešlých letech dokončily veškeré rekonstrukce. Díky tomu šly výdaje pouze na základní potřeby. Průměrná hodnota koeficientu růstu v letech 2010 – 2012 tak činí pouhých 72,07 %. Do konce sledovaného období výdaje rostly nepatrně. V roce 2013 se zvýšily oproti minulému roku o 31 mil. Kč, tedy o 7,2 %, a v roce 2014 dosahovaly 506 mil. Kč, tedy vzrostly o 49 mil. Kč, neboli o 10,61 %. Největší rozdíl výdajů oproti výchozímu roku ve sledovaném období byl v roce 2010, kdy bazický index dosahoval 172,68 %. Naopak nejmenší rozdíl byl v roce 2005, kdy dosahoval 88,85 %. Všechny statistické ukazatele jsou v příloze č. 4.

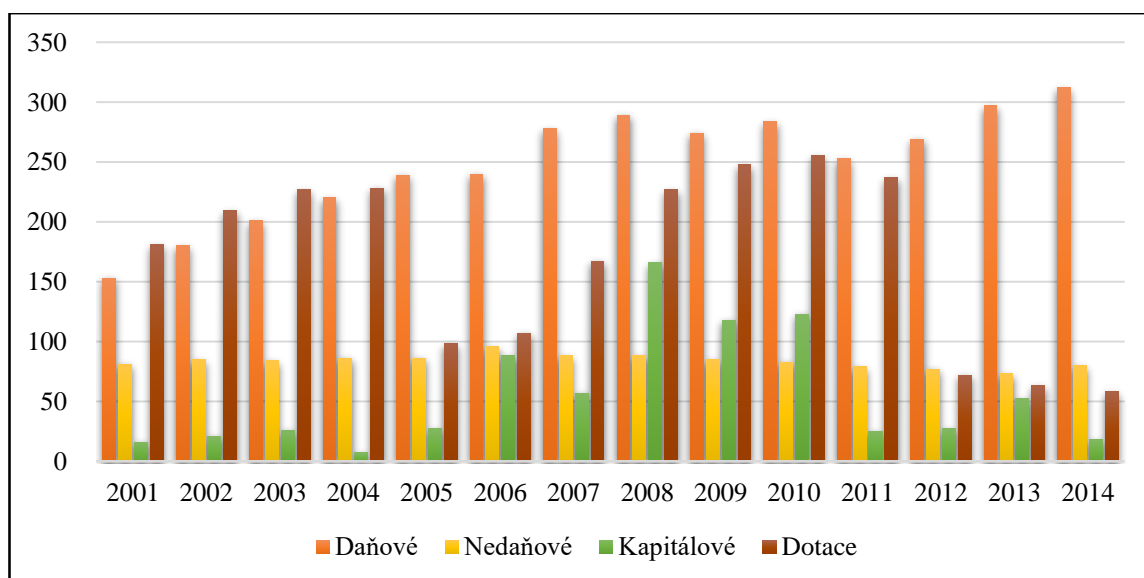
6.1.1 Dělení příjmů

Příjmy obce se člení na příjmy daňové, nedaňové, kapitálové a dotace. Graf č. 4 zobrazuje rozbor příjmů Havlíčkova Brodu v letech 2001 – 2014. Jak je v grafu č. 4 vidět, největší zastoupení mají daňové příjmy. Výjimkou je období mezi lety 2001 – 2004, kdy převyšovaly dotace. Přehled všech hodnot ve sledovaném období je v příloze č. 5.

Daňové příjmy mají v letech 2001 – 2008 rostoucí tendenci. Průměr těchto příjmů v tomto období byl 225 mil. Kč a průměrný koeficient růstu dosahoval 109,51 %. Důvodem růstu daňových příjmů byl růst převážně daní z příjmů fyzických osob, které se meziročně zvyšovaly o 7 mil. Kč, a růst daní z přidané hodnoty, které se pohybovaly od 51 mil. Kč do 92 mil. Kč. V roce 2009 klesly oproti minulému roku o 14,9 mil. Kč, jelikož se o 10 mil. Kč snížila daň z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti, samostatné výdělečné činnosti a z kapitálových výnosů a o 4 mil. Kč poklesly správní poplatky. V roce 2011 se oproti minulému roku snížily o 31,6 mil. Kč., z důvodu poklesu daní z příjmů právnických osob

o 31 mil. Kč. Od roku 2012 až do konce sledovaného období opět daňové příjmy rostly. Průměrně tyto příjmy dosahovaly 293 mil. Kč a průměrně rostly o 77 mil. Kč. Průměrný koeficient růstu tak činí 107,7 %. Nejvyšší podíl daňových příjmů byl v roce 2008, kdy dosahovaly 312 mil. Kč. To bylo způsobeno díky vysokému zisku z daní z příjmů a zisku. Naopak nejnižší podíl byl v roce 2001, kdy daňové příjmy představovaly 153 mil. Kč, tedy 35,5 %.

Graf č. 4: Rozbor příjmů v letech 2001 – 2014 (mil. Kč)

Zdroj: interní údaje Městského úřadu Havlíčkův Brod; vlastní zpracování

Dotace jsou druh příjmů, které se ve sledovaném období pohybovaly od 58 mil. Kč do 255 mil. Kč. Do roku 2004 měly, stejně jako daňové příjmy, rostoucí tendenci. Průměrný koeficient růstu v tomto období činil 108 %. V tomto období měly dotace dokonce vyšší podíl na celkových příjmech než příjmy daňové. Jednalo se o 42,12 %. Důvodem byly vysoké neinvestiční dotace na výkon státní správy, provoz domova důchodců a dotace na žáky MŠ a ZŠ v hodnotě 47 mil. Kč a na ostatní náklady ZŠ a MŠ (pomůcky a mzdové výdaje) v hodnotě okolo 90 mil. Kč. V roce 2005 klesly dotace oproti minulému roku o 130 mil. Kč, tedy o 57 %. Jednalo se především o pokles dotací na výkon státní správy a dotací na výplaty sociálních dávek. Do roku 2010 dotace opět vzrostly. Průměrně rostly o 26 % a průměrný koeficient růstu dosahoval 124,25 %. Rok 2010 zároveň představuje rok, kdy dotace dosahovaly nejvyšších hodnot, a to 255 mil. Kč. Hlavním důvodem byla dotace na euro-projekt Havlíčkově náměstí ve výši 32 mil. Kč a dotace na protipovodňová opatření

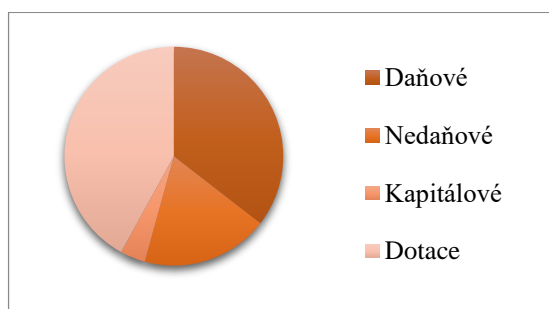

ve výši 25 mil. Kč. Největší meziroční pokles dotací nastal v letech 2011/2012, kdy dotace klesly o 165 mil. Kč, tedy o 69,62 %. Příčinou bylo zavedení limitu na neinvestiční příspěvky, z důvodu vyrovnání hospodaření. Do roku 2014 se dotace pohybovaly okolo 60 mil. Kč.

Dalšími složkami celkových příjmů jsou příjmy nedaňové a kapitálové. Nedaňové příjmy si drží konstantní vývoj a pohybují se přibližně okolo 80 mil. Kč. Výjimkou je rok 2006, kdy dosahovaly 96 mil. Kč. Důvodem byly vysoké příjmy z poskytování služeb a výrobků. Jednalo se o 46,7 mil. Kč, tedy o 48,65 %. Obecně představují okolo 11 – 18 % z celkových příjmů. Kapitálové příjmy jsou charakteristické příjmy z prodeje pozemků, nemovitostí a jejich částí. Ve sledovaném období se pohybují od 16 mil. Kč do 18 mil. Kč. Nejvyšší podíl měly tyto příjmy v roce 2008, kdy tvořily 164,9 mil. Kč. Naopak nejnižší podíl měly v roce 2004, kdy dosahovaly 7 mil. Kč, neboli 1,3 %. Obecně představují necelých 10 % z celkových příjmů. Výjimkou byl rok 2009, kdy tvořily 16,3 %, z důvodu menšího podílu nedaňových příjmů.

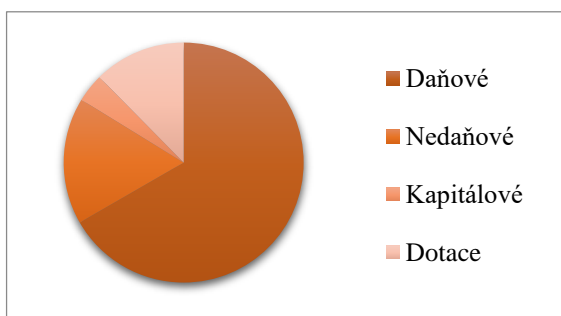
Graf č. 5 a 6 porovnává příjmy v letech 2001 a 2014. V grafu č. 5 je vidět, že nejvyšší podíl měly dotace, a to 42 %. Daňové příjmy dosahovaly 35,5 %, nedaňové příjmy 18,8 % a kapitálové příjmy 3,7 %. V porovnání s grafem č. 6 lze sledovat, že nejvyšší podíl nemají dotace, ale příjmy daňové. Ty dosahují 66,7 % z celkových příjmů. Dotace klesly na 12,4 %. Nedaňové příjmy se pohybují přibližně na stejné úrovni. V roce 2001 dosahovaly 81 mil. Kč, tedy 18,8 % a v roce 2014 17 mil. Kč, tedy 17 %. To samé je i u kapitálových příjmů. V roce 2001 tvořily 3,7 %, tedy 16 mil. Kč, a v roce 2014 představovaly 3,9 %, tedy 18 mil. Kč.

Graf č. 5: Členění příjmů v roce 2001

Zdroj: MuHB; vlastní zpracování

Graf č. 6: Členění příjmů v roce 2014

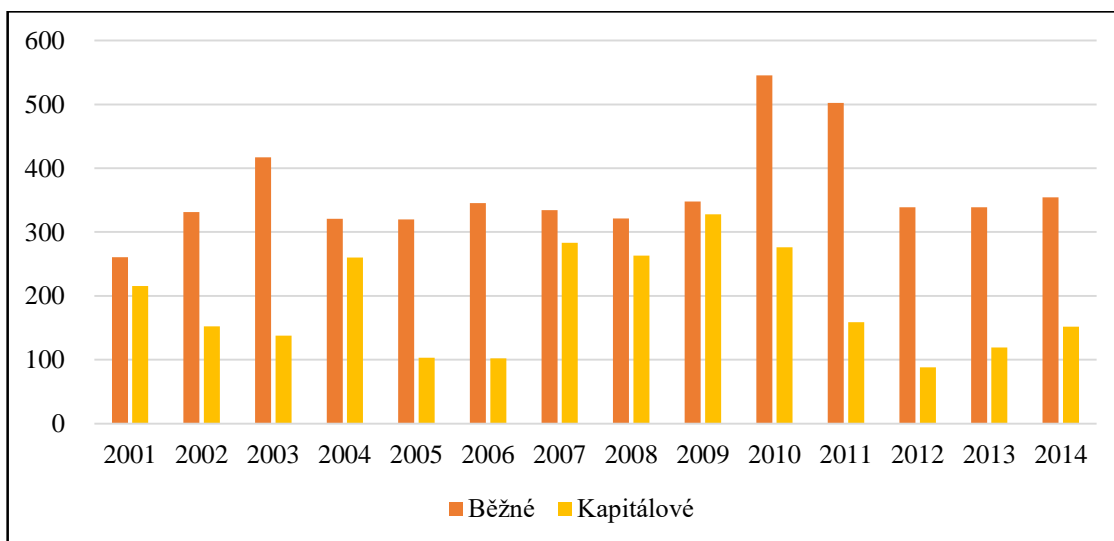

Zdroj: MuHB; vlastní zpracování

6.1.2 Dělení výdajů

Celkové výdaje obce rozlišujeme na běžné a kapitálové. Graf č. 7 představuje rozbor výdajů Havlíčkova Brodu v letech 2001 – 2014. Ve sledovaném období lze vidět, že v každém roce běžné výdaje převyšují kapitálové výdaje. Největší rozdíl, kdy běžné výdaje přesahovaly kapitálové, byl v roce 2011, a to o 343,7 mil. Kč. Naopak nejmenší rozdíl byl v roce 2009, a to o 20,1 mil. Kč. Přehled všech hodnot ve sledovaném období je zachycen v příloze č. 5.

Graf č. 7: Rozbor výdajů v letech 2001 – 2014 (mil. Kč)

Zdroj: interní údaje Městského úřadu Havlíčkův Brod; vlastní zpracování

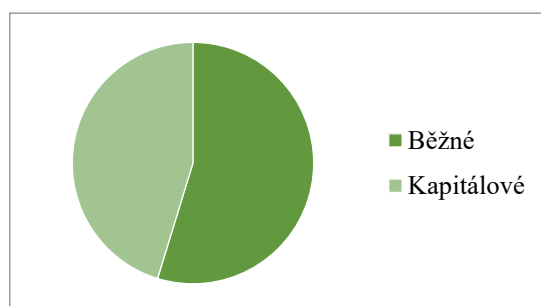
Jak je vidět v grafu č. 7, běžné výdaje se pohybovaly od 260 mil. Kč do 354 mil. Kč. Nejvyšší hodnoty dosahovaly v roce 2010, a to 546 mil. Kč. Naopak nejmenší hodnotu měly

v roce 2001, a to 260 mil. Kč. Do roku 2003 měly běžné výdaje rostoucí tendenci. Průměrně rostly o 78,5 mil. Kč, tedy o 26,65 %. Průměrný koeficient růstu v tomto období tak činil 126,65 %. V roce 2003 byly tyto výdaje čerpány o něco více, než stanovil rozpočet, a to o 0,14 %. V roce 2004 klesly výdaje oproti minulému roku o 96 mil. Kč neboli o 77 %. V tomto roce nebyl vyčerpán limit, který byl stanoven rozpočtem. Čistá úspora běžných výdajů dosahovala okolo 9 mil. Kč, z toho 1,8 mil. Kč činily neuskutečněné výdaje na mzdy a platy. Do roku 2009 měly běžné výdaje konstantní vývoj. Pohybovaly se okolo 330 mil. Kč. V roce 2010 nastal velký nárůst. Běžné výdaje vzrostly o 198 mil. Kč, kvůli nárůstu nákupu ostatních služeb v oblasti lesního hospodářství a povodňových opatření. Od roku 2010 do roku 2012 výdaje opět klesaly, a to průměrně o 20,27 %. Důvodem byl pokles nákupu služeb a prevenci proti odpadu. Průměrný koeficient růstu v tomto období představoval 78,74 %. Do roku 2014 si běžné výdaje udržovaly konstantní úroveň. Pohybovaly se okolo 340 mil. Kč.

Kapitálové výdaje se pohybovaly od 88 mil. Kč do 328 mil. Kč. V roce 2009 byly kapitálové výdaje nejvyšší. Na rozdíl od běžných výdajů, měly do roku 2003 klesající tendenci. Průměrně klesaly o 38,5 mil. Kč, tedy o 19,3 %. Proto hodnota průměrného koeficientu růstu činí 80,12 %. V roce 2004 naopak vzrostly oproti minulému roku o 123 mil. Kč, tedy o 189,13 %. Důvodem byly především výdaje na rekonstrukci severní tribuny zimního stadionu, rekonstrukci letního koupaliště a školního hřiště u ZŠ Štáflova. Součástí kapitálových výdajů v tomto roce byla i půjčka na nákup sněhové roľby pro lyžařský areál. V letech 2005 a 2006 se kapitálové výdaje pohybovaly okolo 102 mil. Kč, z toho 35 % představovaly rezervy na privatizaci bytů, 32,5 % na autobusový terminál 30 % na realizaci akcí a zbylých 3,5 % na ostatní rezervy. V roce 2007 kapitálové výdaje vzrostly oproti minulému roku o 181 mil. Kč, z toho 43,7 mil. Kč představovaly výdaje na provoz městského úřadu, tedy výdaje na mzdy, energii a služby. Od roku 2009 do roku 2012 kapitálové výdaje průměrně klesaly o 80 mil. Kč, tedy o 34,3 %. Průměrný koeficient růstu v tomto období dosahoval 64,47 %. Mezi hlavní důvody patří pokles pojistného na sociální a zdravotní zabezpečení a pokles platu zaměstnanců vykonávajících státní správu. Do roku 2014 se tyto výdaje zvýšily nepatrně, a to okolo 30 mil. Kč. Zvýšení způsobila především rekonstrukce cyklostezek či domova pro seniory.

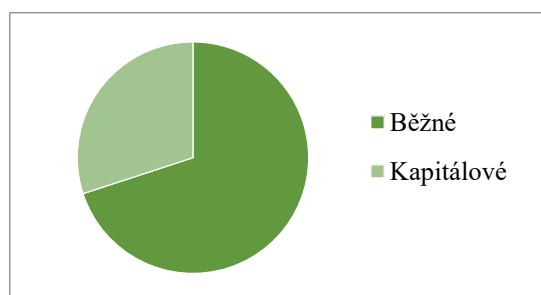
Grafy č. 8 a 9 porovnávají členění výdajů v letech 2001 a 2014. Jak je vidět v grafu č. 8, rozdíl mezi běžnými a kapitálovými výdaji nebyl tak zřetelný. Běžné výdaje dosahovaly 260 mil. Kč z celkových výdajů, tedy 54,62 %. Kapitálové výdaje tvořily 215 mil. Kč z celkových výdajů, tedy 45,38 %. Naopak v roce 2014 je rozdíl očividný. Běžné výdaje tvoří z výdajů celkových 69,96 %, tedy 354 mil. Kč z celkových 506 mil. Kč. Kapitálové výdaje tvoří 30,04 %, tedy 152 mil. Kč.

Graf č. 8: Členění výdajů v roce 2001

Zdroj: MuHB; vlastní zpracování

Graf č. 9: Členění výdajů v roce 2014

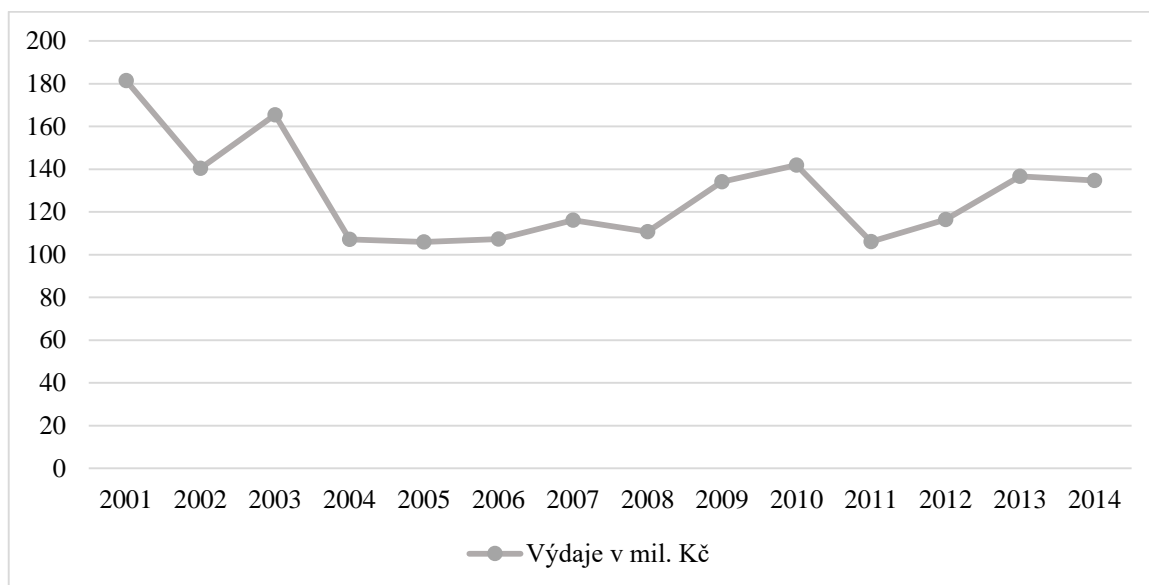

Zdroj: MuHB, vlastní zpracování

6.2 Rozvoj města

Do rozvoje města jsou zahrnuty oblasti, které mají největší podíl na celkových výdajích, a to okolo 25 %. Jedná se o kulturu, ochranu památek, různé činnosti spojené s kulturou, dále rozvoj bydlení a bytového hospodaření, komunální služby a jiné činnosti v oblasti bydlení a územního rozvoje. Graf č. 10 sleduje vývoj právě těchto výdajů do rozvoje města ve sledovaném období. Další údaje a statické ukazatele jsou v příloze č. 7.

Graf č. 10: Vývoj výdajů do rozvoje města v letech 2001 – 2014 (mil. Kč)

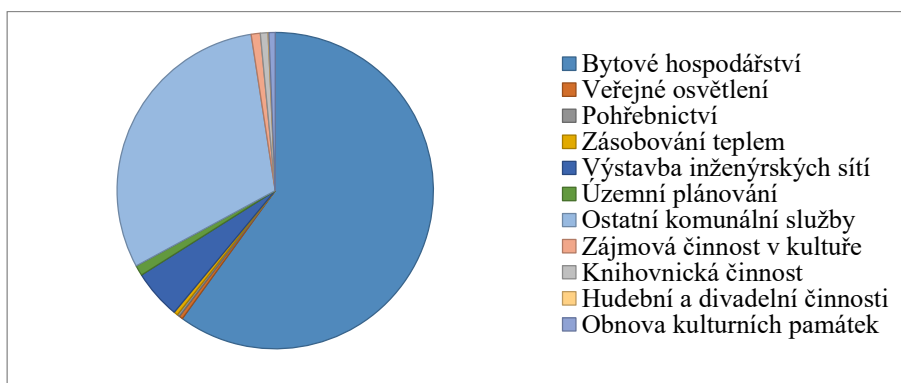

Zdroj: interní údaje Městského úřadu Havlíčkův Brod; vlastní zpracování

Jak ukazuje graf č. 10, od roku 2001 do roku 2004 výdaje klesaly. Výjimkou byl rok 2003, kdy výdaje vzrostly oproti roku 2002 o 25,1 mil. Kč, neboli o 17,9 %. Důvodem byl růst výdajů na knihovnické činnosti a komunální služby. V letech 2004 – 2008 měly výdaje konstantní vývoj. Pohybovaly se okolo 110 mil. Kč. Průměrný koeficient růstu v tomto období představoval 100,83 %. Naopak v roce 2005 dosahovaly výdaje nejnižších hodnot, a to 106 mil. Kč. Oproti roku 2004 klesly o 1,2 mil. Kč. V roce 2008 se vybudovalo veřejné osvětlení v areálu kasáren u letiště, které vyšlo na 35 700 Kč. Výdaje na osvětlení dosahují okolo 1,5 mil. Kč za každý rok. V letech 2011 – 2013 výdaje opět rostly, a to průměrně o 13,15 %. Průměrný koeficient růstu tak činil 113,15 %. V roce 2011 a 2012 se dokončila inženýrská síť v areálu kasáren u letiště v celkové hodnotě 4,1 mil. Kč. V roce 2013 se provedly opravy a nákup drobného majetku do bytového hospodářství v částce 5 mil. Kč. V tomto roce dosahuje oblast pohřebnictví nejvyšších výdajů ve sledovaném období, a to kvůli přenesené daňové povinnosti smuteční obřadní síně v hodnotě necelých 19 mil. Kč. Dále se vytvořila nová světelná signalizace na křižovatce ulic Husova a Masarykova za 250 000 Kč. V roce 2014 se rekonstruovaly výtahy a instalovaly se měřiče tepla za 2,6 mil. Kč. Další výdaje připadly i na opravu a přidání topného výkonu smuteční obřadní síně za 109 300 Kč.

Z grafu č. 10 je vidět, že se výdaje pohybovaly od 106 mil. Kč do 182 mil. Kč. Průměrné výdaje představovaly 128,9 mil. Kč. Průměrně ve sledovaném období klesaly o 3,6 mil. Kč, tedy o 0,69 %. Průměrný koeficient růstu tak činil 97,74 %. Celkové výdaje ve sledovaném období měly klesající trend. Důvodem je, že hned na začátku období, tedy v roce 2001, jsou výdaje nejvyšší. Představují 181,5 mil. Kč, z toho 97 % připadlo na bydlení a komunální služby a zbylá 3 % na kulturu. Konkrétněji: na bytové hospodářství přišlo 105,7 mil. Kč, na veřejné osvětlení 0,6 mil. Kč, na pohřebnictví 0,4 mil. Kč, na zásobování teplem 0,7 mil. Kč, na výstavbu místních inženýrských sítí 8,8 mil. Kč a na územní plánování 1,9 mil. Kč. Výdaje na ostatní komunální služby se vyšplhaly až na 53,7 mil. Kč. Zbylé výdaje vyšly na zájmovou činnost v kultuře v hodnotě 1,6 mil. Kč, dále na knihovnické činnosti za 1,4 mil. Kč, hudební a divadelní činnosti za 0,2 mil. Kč nebo na obnovu kulturních památek v hodnotě 1,1 mil. Kč. Rozdělení těchto výdajů v roce 2001 je znázorněno v grafu č. 11.

Graf č. 11: Rozbor výdajů do rozvoje města v roce 2001

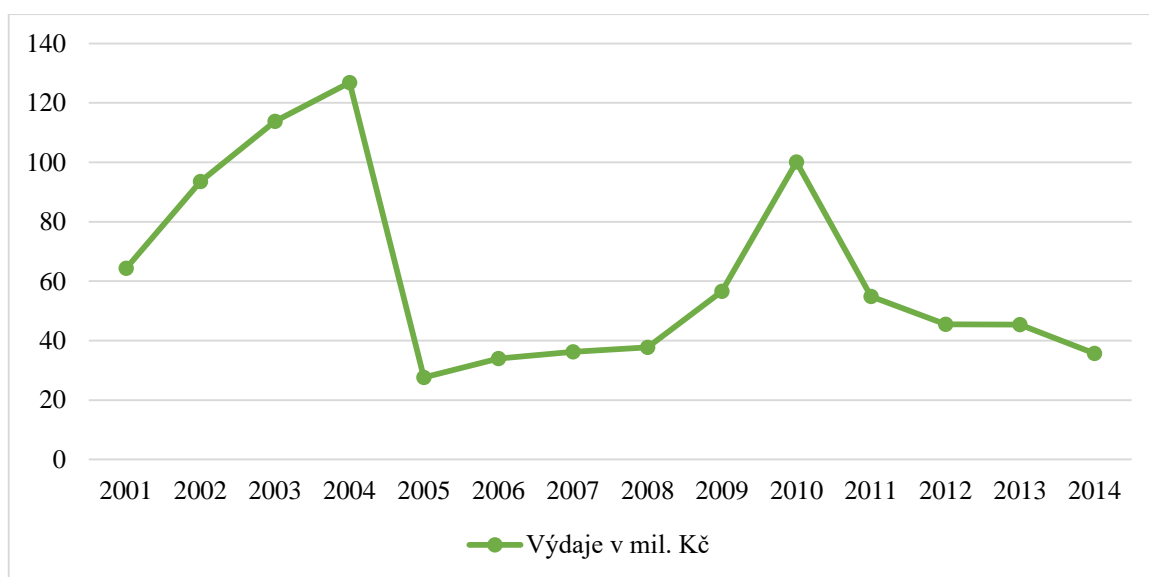
Zdroj: interní údaje Městského úřadu HB; vlastní zpracování

Havlíčkův Brod pravidelně poskytuje příspěvky na obnovu kulturních památek. Příspěvky se každoročně liší, v roce 2005 se jednalo o 110 000 Kč, v roce 2006 o 200 000 Kč a například v roce 2008 o 430 000 Kč. V tom samém roce město dostalo dotaci na obnovu kulturních památek v hodnotě 221 000 Kč. V roce 2013 byl stavebně zabezpečen most sv. Kateřiny v hodnotě 2 200 Kč a na opravu drobných kulturních památek bylo poskytnuto 82 000 Kč. V roce 2014 se město hodně věnovalo hřbitovu sv. Vojtěcha. Výdaje na vybudování přístupové cesty a na opravy vyšly na 1,3 mil. Kč, výdaje na restaurátorské záměry na 55 000 a na vybavení některých kulturních památek 87 120 Kč.

6.3 Školství

Školství, stejně jako například zdravotnictví, patří do kategorie služeb obyvatelstvu, které mají na výdajích významný podíl. Z celkových výdajů tvoří přibližně 15 %. Výdaje plynou převážně do školního stravování, základních škol, předškolních zařízení a ostatních záležitostí, týkajících se vzdělání. Přehled vývoje školství ve sledovaném období je představen v grafu č. 12. Další údaje a statické ukazatele jsou v příloze č. 8.

Graf č. 12: Vývoj výdajů do školství v letech 2001 – 2014 (mil. Kč)

Zdroj: interní údaje Městského úřadu Havlíčkův Brod; vlastní zpracování

Z grafu č. 12 je patrné, že se výdaje obecně pohybovaly od 34 mil. Kč do 127 mil. Kč. Průměrné výdaje ve sledovaném období představovaly 62 mil. Kč. Z obecného hlediska výdaje průměrně klesaly o 2,2 mil. Kč, tedy o 6,02 %. Proto hodnota průměrného koeficientu růstu představuje 95,57 %. Nejvíce výdajů na školství bylo z rozpočtu vynaloženo v roce 2004. Jednalo se o 126,8 mil. Kč, z toho 99,8 mil. Kč šlo na základní školy, 24,7 mil. Kč na předškolní zařízení a 2 mil. Kč na školní stravování. Zbylé výdaje šly na zařízení výchovného poradenství a domovy mládeže. V následujícím roce 2005 dosáhly výdaje nejmenší hodnoty, a to 27,6 mil. Kč, z toho 89,88 % šlo na základní školy a předškolní zařízení. Pouhých 15 940 Kč přišlo na střední odborné školy.

V letech 2001 až 2004 měly výdaje na školství rostoucí tendenci. Průměrně rostly o 20,8 mil. Kč, tedy o 26,18 %. Průměrný koeficient růstu dosahoval 125,66 %. V roce 2002

šlo přes 90 % výdajů na opravy základních škol. V roce 2004 se 26 mil. Kč vynaložilo na předškolní zařízení a 99 mil. Kč na základní školy. Dále se 0,6 mil. Kč použilo na horolezeckou stěnu na ZŠ Wolkerova. Od roku 2005 do roku 2008 měly výdaje konstantní vývoj. Pohybovaly se okolo 30 mil. Kč. Průměrný koeficient růstu tak dosahoval 111 %. V roce 2006 se výdaje poskytly například na demolici v ZŠ Konečná v hodnotě 5 mil. Kč nebo na opravu střechy u ZŠ Nuselská za 1 mil. Kč. V roce 2007 se jednalo například o projekt stavebního rozvoje u ZŠ Nuselská v hodnotě 400 000 Kč. Mezi lety 2008 a 2010 výdaje opět rostly. Meziroční nárůst výdajů v letech 2009/2010 představoval 44 mil. Kč, tj. 78,24 %. V roce 2009 a 2010 šly výdaje na sportoviště u ZŠ Wolkerova celkově za 26,9 mil. Kč. U SPSS se rekonstruovalo parkoviště v hodnotě 13,8 mil. Kč. Až do konce sledovaného období výdaje průměrně klesaly o 6,5 mil. Kč, tedy o 21,08 %. I přesto došlo v letech 2012 – 2014 k největším úpravám škol. V roce 2012 se jednalo například o MŠ Korálky a ZŠ, kde se opravovala izolace, vzduchotechnika, provádělo zateplení, rekonstruovaly tělocvičny či budovaly nové zázemí škol. To vše v hodnotě okolo 26,2 mil. Kč. V roce 2013 pokračovala rekonstrukce u základních škol, například oprava střechy, kabinetů, dívčích šaten, oplocení a výměna oken. Celkově tyto opravy vyšly na 8,4 mil. Kč. V roce 2014 přišly výdaje na ZŠ Štáflova, kde se vybudovaly přístřešky na popelnice za 136 000 Kč, na ZŠ V Sadech, kde se opravovalo hřiště za 2,6 mil. Kč, na ZŠ Wolkerova, kde se vybudovala nová tribuna a zpevnil se svah v hodnotě 1 mil. Kč. V ZŠ Nuselská byla zhotovena vstupní brána za 130 000 Kč. Celkem tedy výdaje do školství v roce 2014 představovaly 3,9 mil. Kč. Průměrný koeficient růstu v tomto období dosahoval 77,12 %.

6.4 Zemědělství

Z celkových výdajů představují právě výdaje do zemědělství nejmenší část. Do výdajů na zemědělství patří lesní hospodářství, zemědělská a potravinářská činnost, případně i veterinární péče. Rozbor výdajů do zemědělství v letech 2001 – 2004 je možné sledovat v grafu č. 13. Další údaje a statické ukazatele jsou v příloze č. 9.

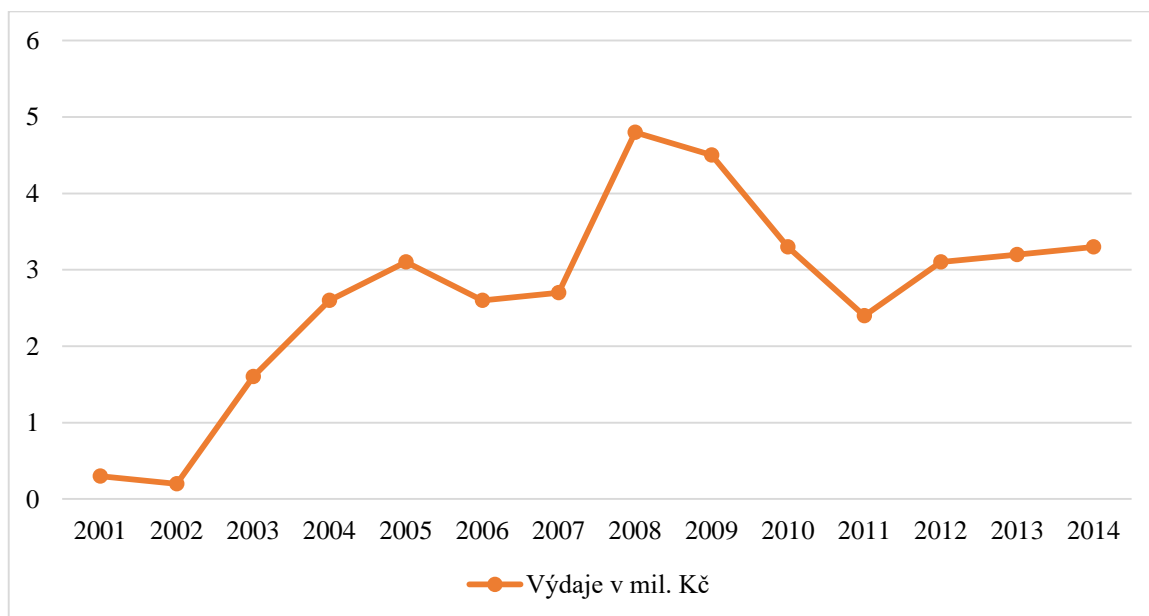
Jak je z tohoto grafu č. 13. patrné, výdaje se pohybovaly od 0,3 mil. Kč do 3,2 mil. Kč a průměrné výdaje dosahovaly 2,7 mil. Kč. Ve sledovaném období výdaje průměrně rostly o 0,2 mil. Kč, tedy o 52,34 %. Průměrná hodnota koeficientu růstu tak činí 119,62 %. K největšímu nárůstu výdajů došlo v roce 2008, kdy dosahovaly 4,8 mil. Kč. To bylo způsobeno především výdaji na správu lesního hospodářství, které představovaly

4,1 mil. Kč a také výdaji na ozdravování hospodářských zvířat a speciálních plodin, které dosahovaly 0,6 mil. Kč. Oproti roku 2007 se jednalo o nárůst o 2 mil. Kč, tedy o 77,75 %. Nejmenší hodnotu měly výdaje v roce 2002, kdy žádné výdaje nepadly na lesní hospodářství. Zároveň výdaje na ozdravování hospodářských zvířat a veterinární péči představovaly pouhých 233 940 Kč.

V letech 2002 – 2005 měly výdaje rostoucí tendenci. V průměru vzrostly o 0,9 mil. Kč, tedy o 222,24 %. V roce 2003 výdaje tvořily 1,6 mil. Kč, což byl nárůst oproti roku 2002 o 585,18 %. Důvodem bylo to, že v roce 2002 nebyly žádné výdaje na lesní hospodářství, naopak v roce 2003 se vyskytly výdaje na ochranu lesů proti škůdcům. Od roku 2008 do roku 2011 měly výdaje klesající tendenci. Průměrně klesaly o 0,8 mil. Kč, tedy o 19,84 %, kvůli poklesu celospolečenské funkce lesů a podpoře produkčních činností, týkajících se lesního hospodářství. Průměrný koeficient růstu tak představuje 79,55 %. Do konce sledovaného období výdaje klesaly nepatrně. Pohybovaly se okolo 3 mil. Kč. V roce 2013 vzrostly oproti roku 2012 o 0,1 mil. Kč a v roce 2014 oproti minulému roku o necelých 30 000,- Kč, tedy o 0,91 %. Průměrný koeficient růstu v letech 2012 – 2014 proto činí 102,28 %.

Graf č. 13: Vývoj výdajů do zemědělství v letech 2001 – 2014 (mil. Kč)

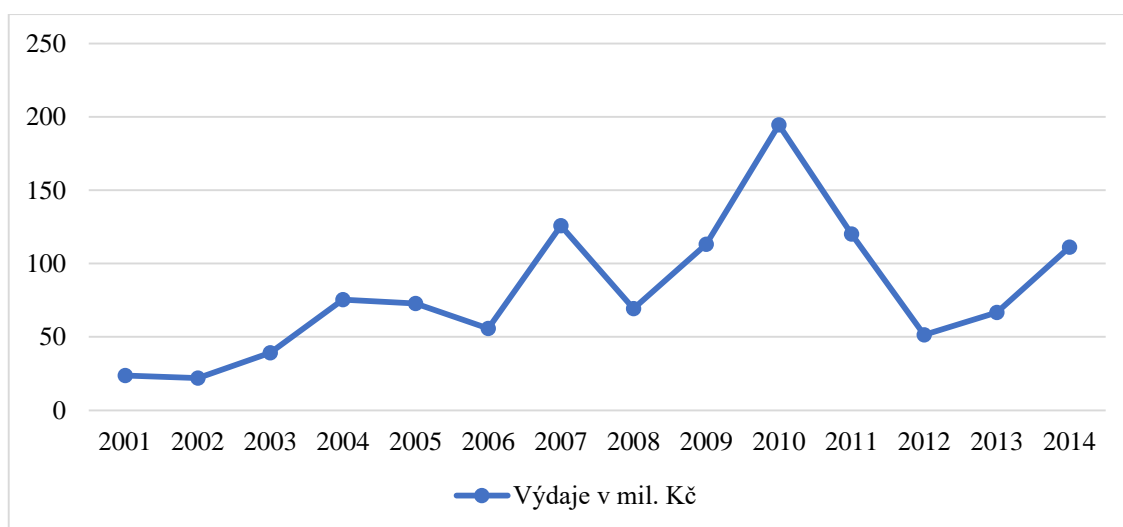

Zdroj: interní údaje Městského úřadu Havlíčkův Brod; vlastní zpracování

6.5 Průmysl

Do odvětví průmyslu jsou zahrnuty výdaje na silnice a jiné pozemní komunikace, odpadní vody, provoz veřejné silniční dopravy a vodní díla na daném území. Z celkových výdajů tvoří odvětví průmyslu ve sledovaném období kolem 10-15 %. Vývoj výdajů na oblast průmyslu ve sledovaném období lze vidět v grafu č. 14. Další údaje a statické ukazatele jsou v příloze č. 10.

Graf č. 14: Vývoj výdajů do průmyslu v letech 2001 – 2014 (mil. Kč)

Zdroj: interní údaje Městského úřadu Havlíčkův Brod; vlastní zpracování

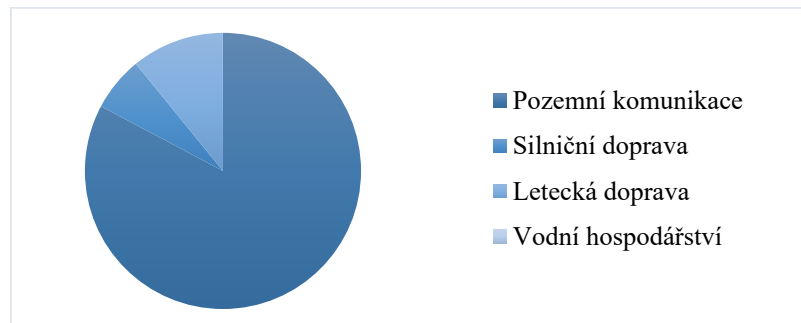
Z grafu č. 14 je patrné, že vývoj průmyslu je velmi kolísavý. Výdaje se pohybovaly od 24 mil. Kč do 111 mil. Kč. Průměrná hodnota výdajů ve sledovaném období představovala 81 mil. Kč. V letech 2002 – 2004 měly výdaje rostoucí tendenci. Nejnižší hodnoty dosahovaly výdaje v roce 2002. Jednalo se o 22 mil. Kč. V této době dosahovaly výdaje na pozemní komunikace 17,6 mil. Kč, výdaje na silniční dopravu představovaly 2 mil. Kč. Zbylé výdaje směřovaly na čištění odpadních vod. V roce 2003 výdaje vzrostly oproti roku 2002 o 17 mil. Kč, tedy o 78,5 %. Výdaje stouply v důsledku oprav silnic a odvádění a čištění odpadních vod. Mezi nejvýznamnější zásahy do průmyslového odvětví v roce 2004 patří revitalizace rybníku Rantejch v hodnotě 1,8 mil. Kč, výstavba nového letního koupaliště za 16 mil. Kč a rekonstrukce několika komunikací (například v ul. Pražská, Čechova, Rozkošská nebo kolem staré radnice). V roce 2005 se opět rekonstruovaly místní komunikace a u nového letního koupaliště se vybuďovalo nové oplocené hřiště za 80 000 Kč. V roce 2006 se revitalizoval Cihlářský potok za 680 000 Kč,

začala rekonstrukce mostu u Traplů za 1 mil. Kč a vybudovaly se nové chodníky, například u Obchodní akademie, v ul. Zahradní a Perknovská. V roce 2007 stouply výdaje oproti roku 2006 o 70 mil. Kč, tedy o 125,65 %. Důsledkem bylo například pokračování v revitalizaci Cihlářského potoka v hodnotě 1,4 mil. Kč. Ve Vršovicích se opravila nová stezka pro cyklisty a dokončila se oprava mostu u Traplů za 4,6 mil. Kč. V roce 2008 výdaje opět spadly oproti roku 2007 o 56 mil. Kč, neboli o 44,84 %. V tomto roce se neprováděly žádné rekonstrukce či revitalizace v oblasti průmyslu. Výdaje šly na základní provoz komunikací a vodního hospodářství.

V letech 2008 až 2010 výdaje průměrně rostly o 62,5 mil. Kč, tedy o 67,54 %. Průměrný koeficient růstu v tomto období dosahoval 167,68 %. V roce 2009 se například revitalizovaly Haškovy sady, a to za 0,5 mil. Kč, a dokončily se v roce 2010 za 3 mil. Kč. Dále se v roce 2010 odstranila rampa u chodníku u Kalinova nábřeží za 0,4 mil. Kč. Do roku 2012 výdaje opět klesaly, a to průměrně o 71,5 mil. Kč, tedy o 47,67 %. I přesto se v roce 2011 zrekonstruovala lávka u KD Ostrov pro pěší zónu a cyklistiku za 1,9 mil. Kč. 0,6 mil. Kč bylo vydáno na kanalizaci v ul. Mírová a pro bezpečnost silničního provozu se zavedly nové přechody za 1,5 mil. Kč. Mezi hlavní výdaje v roce 2012 patřila oprava rybníku Hastrman za 0,6 mil. Kč, dokončení stezky u Cihlářského potoka za 1,7 mil. Kč a oprava mostu v parku Budoucnost za 1,3 mil. Kč. V roce 2013 byla nejvýznamnější investicí oprava mostu u KD Ostrov, který vede přímo do centra města, za 8,5 mil. Kč.

Průměrně výdaje rostly o 6,7 mil. Kč, tedy o 27,18 %. Proto hodnota průměrného koeficientu růstu činí 112,66 %. Rok 2010 představuje nejvyšší nárůst výdajů. Výdaje dosahovaly 194,5 mil. Kč. Oproti roku 2009 výdaje vzrostly o 81 mil. Kč, neboli o 71,8 %. Nejvyšší podíl má doprava, z toho 160,9 mil. Kč na pozemní komunikace, 12,4 mil. Kč na silniční dopravu a zbylé výdaje na leteckou dopravu. Mezi další podíl výdajů patří vodní hospodářství v celkové hodnotě 17 648,- Kč, z toho 99 % představují výdaje na odvádění a čištění odpadních vod. Ze zbylé částky odcházejí peníze na správu průmyslu, energetiky či stavebnictví. Přehled výdajů do průmyslu v tomto roce jsou znázorněny v grafu č. 15.

Graf č. 15: Rozbor výdajů do průmyslu v roce 2010

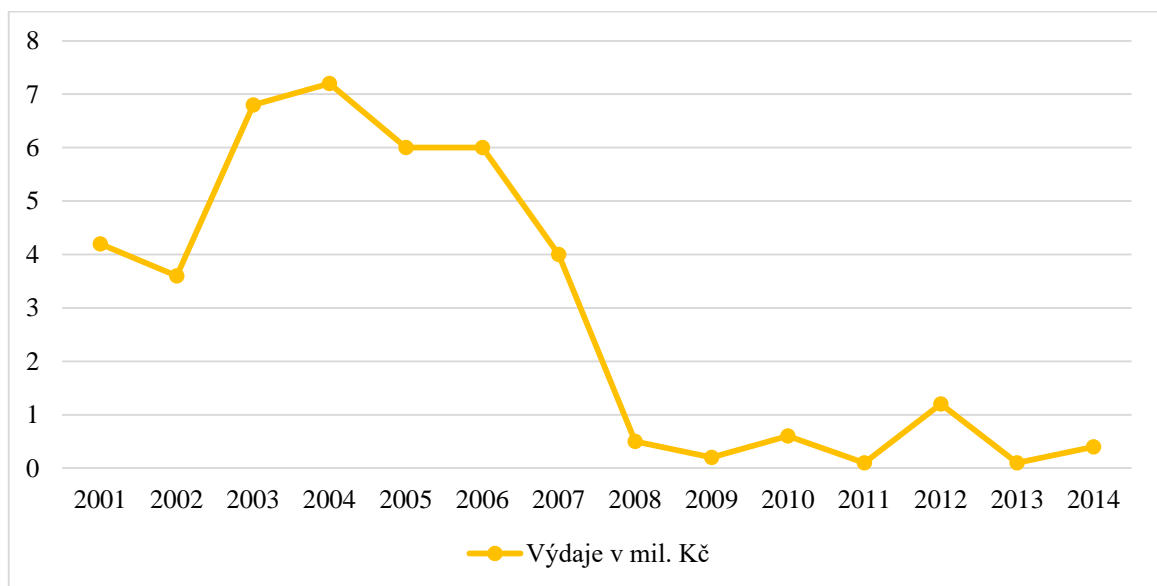

Zdroj: interní údaje Městského úřadu HB; vlastní zpracování

6.6 Zdravotnictví

Oblast zdravotnictví patří do kategorie služeb obyvatelstvu, které tvoří nejmenší část výdajů města. Graf č. 16 znázorňuje vývoj výdajů do zdravotnictví ve sledovaném období. Jsou rozlišeny do několika kategorií, kterými jsou ambulantní péče, zvláštní zdravotnické služby a zařízení, zdravotnické programy a ostatní činnosti týkající se zdravotnictví. Další údaje a statické ukazatele jsou v příloze č. 11.

Graf č. 16: Vývoj výdajů do zdravotnictví v letech 2001 – 2014 (mil. Kč)

Zdroj: interní údaje Městského úřadu Havlíčkův Brod; vlastní zpracování

Graf č. 16 poukazuje na vývoj celkových výdajů od roku 2001 do roku 2014. Výdaje se v sledovaném období pohybovaly od 0,1 mil. Kč do 7,2 mil. Kč. Průměrné výdaje tedy činí 2,9 mil. Kč. V průměru ve sledovaném období klesaly o 0,3 mil. Kč, neboli o 66,54 %. Průměrná hodnota koeficientu růstu tak činí 83,73 %. Nejvyšší hodnotu mají výdaje v roce 2004, kdy se jednalo o 7,2 mil. Kč, z toho lékařské služby první pomoci představovaly nejvyšší podíl, a to 3,5 mil. Kč. Dále výdaje na ostatní zdravotnická zařízení a služby dosahovaly 3 mil. Kč, prevence před alkoholem, drogami a jinými návykovými látkami v hodnotě 0,4 mil. Kč, pomoc zdravotně postiženým činila 233 330 Kč, prevence před AIDS či HIV 10 000 Kč a ostatní činnosti ve zdravotnictví za 70 000 Kč. Nejméně výdajů z rozpočtu bylo vynaloženo v roce 2013, a to pouhých 148 792 Kč. Jednalo se především o výdaje týkající se pomoci zdravotně postiženým v hodnotě 110 000 Kč. Výdaje na prevenci proti návykovým látkám okolo 6 700 Kč. Zbylé výdaje padly na ostatní činnosti ve zdravotnictví. Rozdíl mezi nejvyššími a nejnižšími výdaji tedy činil 7 mil. Kč.

V letech 2002/2003 nastal meziroční nárůst výdajů o 3,2 mil. Kč, tedy o 90,66 %. Důvodem bylo zvýšení výdajů na ambulantní péči, tedy na lékařskou službu první pomoci, které vzrostly o 2,7 mil. Kč. Od roku 2006 do roku 2009 byl zaznamenán pokles výdajů, a to průměrně o 1,8 mil. Kč. V procentuálním vyjádření výdaje klesly v tomto období o 57,78 %. Průměrný koeficient růstu tak dosáhl 32,71 %. Mezi hlavní příčiny patří pokles výdajů na lékařskou službu první pomoci, pomoc zdravotně postiženým z organizace Úsvit a protidrogovou prevenci. V letech 2007/2008 klesly výdaje meziročně o 3,3 mil. Kč, tedy o 87,38 %. V roce 2010 výdaje vzrostly o 166,85 %. Příčinou byl nárůst výdajů na rehabilitace a pečovatelské služby. Další zřejmý nárůst výdajů nastal v roce 2012, kdy výdaje vzrostly oproti minulému roku o 1 mil. Kč, tedy o 797,2 %. Důvodem byl významný projekt, týkající se rekonstrukce části objektu pro seniory v ul. Reynkova se zvláštním režimem.

Mimo již zmíněné výdaje týkající se zdravotnictví poskytl Havlíčkův Brod mimořádné finanční podpory z rozpočtu města. V roce 2014 se například jednalo o koupi ultrazvukového přístroje do gynekologické ambulance v Havlíčkobrodské nemocnici v hodnotě 300 000 Kč.

6.7 Návrhy a doporučení

Mezi hlavní silnou stránkou města patří dopravní infrastruktura. Město je hlavním železničním uzlem mezi Prahou, Brnem a dalšími městy. Díky tomu mají obyvatelé města lepší možnost přepravy za vzděláním či prací. Mezi další silné stránky patří školství, které je na velmi dobré úrovni. Každoročně se opravují základní školy a na Střední průmyslové škole stavební se rozšiřují učební obory a přistavují se nové prostory a dílny. Celoročně se dějí různé kulturní a společenské akce, jak pro děti, tak pro dospělé. Dále město umožňuje prodej pozemků na výstavbu rodinných domů. Díky své výhodné poloze má Havlíčkův Brod dobré životní prostředí a čisté ovzduší.

Naopak mezi nejslabší stránky města patří velký nedostatek pracovních míst, hlavně kvůli zrušení některých průmyslových závodů. I přes tento nedostatek se ruší malé obchody v centru města. Pozitivně nelze hodnotit ani stav silničních komunikací. Chybí silniční obchvat mimo město a hlavní komunikace vede městem přes sídliště. Dále chybí chodník, který spojuje střed města s městskou částí Perknov. Mnohé autobusové zastávky jsou nevhodně rozmístěné, většina z nich nejsou vybaveny zastřešením a je zde velký nedostatek parkovacích ploch. V oblasti vzdělání byla bohužel zrušena Zemědělská střední škola, ač byla na velmi dobré úrovni a i přes velký počet malých dětí je nedostatek mateřských škol. V domovech seniorů je velmi málo míst, s čímž jsou spjaty dlouhé čekací doby klientů. I přes dostačující kulturní akce je ve městě pouze jedno kino, které je mnoho let zastaralé.

Mezi hlavní návrhy a doporučení patří větší podpora menším firmám, které by poskytly další pracovní místa. Dále rovnoměrné investování do ZŠ a SŠ. Do základních škol se investuje každoročně, převážně na rekonstrukce. Naopak do středních škol se investuje jednorázově kvůli potřebným opravám. Jako další doporučení jsou navržena dostupnější autobusová spojení do okolních obcí o víkendech a zlepšení zubní lékařské pohotovosti o víkendech, z důvodu toho, že ne každý obyvatel města vlastní osobní automobil.

7 Závěr

Předmětem bakalářské práce bylo zhodnotit hospodaření města Havlíčkův Brod v letech 2001 – 2014. Práce se nejprve soustředila na finanční ukazatele, a to celkové příjmy a výdaje. Dále se zabývala vývojem výdajů a investování do rozvoje města, školství, zemědělství, průmyslu a zdravotnictví. Hospodaření města ovlivňuje nejen jeho celkové fungování, ale i obecnou spokojenost obyvatel.

Úvodní část analytického zpracování se soustředila na analýzu celkových příjmů a výdajů. Ve sledovaném období dosahovaly celkové příjmy průměrně 557,8 mil. Kč a výdaje 551,3 mil. Kč. Z toho vyplývá, že obec hospodařila v přebytku. Největšího přebytku město dosáhlo v roce 2008, a to 185,8 mil. Kč. Naopak nejvyšší deficit město mělo v roce 2010, a to 76,4 mil. Kč. Za sledované období celkové příjmy rostly o 0,62 % a celkové výdaje rostly o 0,48 %.

Příjmy obce se člení na příjmy daňové, nedaňové, kapitálové a dotace. Pro město Havlíčkův Brod jsou nejvýznamnější daňové příjmy. Ve sledovaném období tvořily průměrně 42,33 % z celkových příjmů. Dále se obec snažila efektivně využívat dotace, které představují druhý nejvýznamnější druh příjmů. Průměrně dosahovaly 35,48 %. Dotační programy byly nejvíce využívány na rozvoj města a školství, převážně na dojíždějící žáky do ZŠ a školní pomůcky.

Výdaje obce se rozlišují pouze na dvě kategorie, a to na výdaje běžné a kapitálové. Ve sledovaném období byly běžné výdaje vždy vyšší než kapitálové. V roce 2010 dosahovaly běžné výdaje své nejvyšší hodnoty, a to 545,6 mil. Kč a výdaje kapitálové 276,1 mil. Kč. V tomto roce byla zároveň zaznamenána nejvyšší hodnota celkových výdajů. Příčinou byl nárůst nákupu ostatních služeb v oblasti lesního hospodářství a povodňových opatření.

Následující část analytické práce byla zaměřena na celkový vývoj výdajů a investic do rozvoje města, školství, zemědělství, průmyslu a zdravotnictví. Bylo zjištěno, že nejvíce výdajů ve sledovaném období šlo na rozvoj města a průmysl. Do rozvoje města bylo průměrně vynaloženo 128,9 mil. Kč a do průmyslu 81,5 mil. Kč.

I přesto, že výdaje na rozvoj města byly ze všech oblastí nejvyšší, průměrně ve sledovaném období klesaly o 3,6 mil. Kč, tedy o 0,69 %. Hlavním důvodem byly výdaje

na začátku období, kdy dosahovaly nejvyšších hodnot, a to 181,5 mil. Kč. K nejvýznamnějším investicím v celém období patřila rekonstrukce veřejného osvětlení, světelných signalizací a výdaje na komunální služby. Dále město přispělo na obnovu kulturních památek. Výdaje do oblasti školství klesly (stejně jako do rozvoje města), a to průměrně o 2,2 mil. Kč. Nejvíce výdajů bylo vynaloženo v roce 2004 na rekonstrukce základních škol, předškolních zařízení a školního stravování. Obecně se město snaží vylepšit úroveň vzdělávání, a to pomocí dotačních programů. Výdaje na zemědělství a zdravotnictví představují nejnižší podíl ze všech. Průměrně se do zemědělství vynaložilo 2,7 mil. Kč. Ty šly převážně na výdaje do lesního hospodářství. Do zdravotnictví bylo investováno průměrně 2,9 mil. Kč, z toho příspěvky na zdravotnické přístroje činily 0,3 mil. Kč. Výdaje na rozvoj průmyslu se vyvíjely velmi kolísavě, avšak průměrně ročně rostly o 6,7 mil. Kč, tedy o 27,18 %. Nejvíce výdajů šlo na úpravu komunikací, chodníků a mostů. Dále se město snažilo revitalizovat rybník Rentejch a Hastrman, Haškovy sady či letní koupaliště.

K nejdůležitějším projektům týkajícím se rozvoje města bezpochyby patřila nákladná rekonstrukce havlíčkobrodské nemocnice a rozlehlého parku Budoucnost. Příkladná péče je věnována údržbě historických domů, které lemují nově zrekonstruované náměstí. Modernizuje se celé nádraží ČD, včetně nástupišť. Mezi prioritní projekty patří vybudování nové knihovny, která nese status kraje. Ve městě začne pracovat jedno ze třiceti center duševního zdraví v ČR.

8 Seznam použité literatury

Knižní zdroje

1. BARTOŠ, Štěpán a Miloš TAJOVSKÝ. *Havlíčkův Brod a okolí ve fotografii Štěpána Bartoše*. Vyd. 1. Havlíčkův Brod: Literární čajovna Suzanne Renaud, 2001, 111, [30] s. ISBN 80-902231-6-8.
2. ČMEJREK, Jaroslav a Radek KOPŘIVA. *Základy veřejné správy*. Vyd. 1. V Praze: Česká zemědělská univerzita, Provozně ekonomická fakulta, 2007, 126 s. ISBN 978-80-213-1626-3.
3. DRAŠNER, František. *Havlíčkobrodský poutník, aneb, Havlíčkovým Brodem a jeho okolím ze všech stran*. Vlašim: Martina Krejčířiková, 2014, 579 s. ISBN 978-80-260-5555-6.
4. HINDLS, Richard. *Statistika pro ekonomy*. 8. vyd. Praha: Professional Publishing, 2007, 415 s. ISBN 978-80-86946-43-6.
5. HORZINKOVÁ, Eva a Vladimír NOVOTNÝ. *Základy organizace veřejné správy v ČR*. 2., upr. vyd. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2010, 233 s. ISBN 978-80-7380-263-9.
6. HUDEČKOVÁ, Helena, Michal LOŠŤÁK a Adéla ŠEVČÍKOVÁ. *Regionalistika, regionální rozvoj a rozvoj venkova*. Vyd. 1. V Praze: Česká zemědělská univerzita, Provozně ekonomická fakulta, 2006, 189 s. ISBN 80-213-1413-3.
7. JÁČ, Ivan. *Jedinečnost obce v regionu*. 1. vyd. Praha: Professional Publishing, 2010, 203 s. ISBN 978-80-7431-038-6.
8. KADEŘÁBKOVÁ, Jaroslava. *Úvod do regionálních a správních věd: vybrané kapitoly*. Vyd. 1. Praha: Codex Bohemia, 1996, 93 s. ISBN 80-85963-18-3.
9. KRUNTORÁD, Jaroslav. *Brodský kaleidoskop: [1900-2000]*. 1. vyd. Havlíčkův Brod: Město Havlíčkův Brod, 2001, 204 s. ISBN 80-238-7352-0.
10. PEKOVÁ, Jitka, Jaroslav PILNÝ a Marek JETMAR. *Veřejná správa a finance veřejného sektoru*. 2., přeprac. vyd. Praha: ASPI, 2005, 555 s. ISBN 80-7357-052-1.
11. PROVAZNÍKOVÁ, Romana. *Financování měst, obcí a regionů: teorie a praxe*. 1. vyd. Praha: Grada, 2007, 280 s. Finanční řízení. ISBN 978-80-247-2097-5.

12. SOCH, Jiří, SOCHROVÁ, Marie. *Havlíčkův Brod a okolí*. Havlíčkův Brod. Gradat. 1992.
13. SVATOŠOVÁ, Libuše a Bohumil KÁBA. *Statistické metody II*. Vyd. 1. V Praze: Česká zemědělská univerzita, Provozně ekonomická fakulta, 2008, 107 s. ISBN 978-80-213-1736-9.
14. WOKOUN, René a kolektiv. *Regionální rozvoj*. Praha: Linde, 2008, 475 s. ISBN 80-7201-699-0

Internetové zdroje

15. Počet obyvatel v obcích. *Český statistický úřad*. [online]. [cit. 2015-10-24]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/pocet-obyvatel-v-obcich-k-112015>
16. Havlíčkův Brod. *Atlas Česka*. [online]. [cit. 2015-10-24]. Dostupné z: <http://www.mesta.atlasceska.cz/havlickuv-brod/>
17. Zadluženost územních rozpočtů. *Ministerstvo financí ČR*. [online]. [cit. 2015-09-19]. Dostupné z: <http://www.mfcr.cz/cs/verejny-sektor/uzemni-rozpocety/zadluzenost-uzemnich-rozpocetu/2014/zadluzenost-uzemnich-rozpocetu-v-roce-201-21237>
18. Havlíčkův Brod. *Rozpočet obce*. [online]. [cit. 2016-02-15]. Dostupné z: <http://www.rozpocetobce.cz/seznam-obci/568414-havlickuv-brod/timeline>

Legislativa

19. Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích.

9 Seznam obrázků, tabulek a grafů

Seznam obrázků

Obrázek č. 1: Dělení veřejné správy ČR.....	14
Obrázek č. 2: Poloha města Havlíčkův Brod.....	29

Seznam tabulek

Tabulka č. 1: Celková zadluženost obcí (v mld. Kč) a počet zadlužených obcí v letech 1993-2014.....	22
---	----

Seznam grafů

Graf č. 1: Zadluženost obcí v letech 1993 - 2014 (mld. Kč)	23
Graf č. 2: Zemědělské oblasti v Havlíčkově Brodě (%).....	31
Graf č. 3: Přehled celkových příjmů a výdajů v letech 2001 – 2014 (mil. Kč).....	38
Graf č. 4: Rozbor příjmů v letech 2001 – 2014 (mil. Kč).....	40
Graf č. 5: Členění příjmů v roce 2001	41
Graf č. 6: Členění příjmů v roce 2014	42
Graf č. 7: Rozbor výdajů v letech 2001 – 2014 (mil. Kč)	42
Graf č. 8: Členění výdajů v roce 2001	44
Graf č. 9: Členění výdajů v roce 2014	44
Graf č. 10: Vývoj výdajů do rozvoje města v letech 2001 – 2014 (mil. Kč).....	45
Graf č. 11: Rozbor výdajů do rozvoje města v roce 2001	46
Graf č. 12: Vývoj výdajů do školství v letech 2001 – 2014 (mil. Kč).....	47
Graf č. 13: Vývoj výdajů do zemědělství v letech 2001 – 2014 (mil. Kč).....	49
Graf č. 14: Vývoj výdajů do průmyslu v letech 2001 – 2014 (mil. Kč).....	50
Graf č. 15: Rozbor výdajů do průmyslu v roce 2010.....	52
Graf č. 16: Vývoj výdajů do zdravotnictví v letech 2001 – 2014 (mil. Kč).....	52

10 Seznam příloh

Příloha č. 1: Zákony související s územní samosprávou	61
Příloha č. 2: Saldo příjmů a výdajů obce v letech 2001 – 2014	61
Příloha č. 3: Celkové příjmy v letech 2001 - 2014	62
Příloha č. 4: Celkové výdaje v letech 2001 - 2014	62
Příloha č. 5: Rozbor příjmů v letech 2001 - 2014.....	63
Příloha č. 6: Rozbor výdajů v letech 2001 – 2014.....	63
Příloha č. 7: Rozbor celkových výdajů do rozvoje města v letech 2001 – 2014.....	64
Příloha č. 8: Rozbor celkových výdajů do školství v letech 2001 - 2014.....	64
Příloha č. 9: Rozbor celkových výdajů do zemědělství v letech 2001 - 2014.....	65
Příloha č. 10: Rozbor celkových výdajů do průmyslu v letech 2001 - 2014.....	65
Příloha č. 11: Rozbor celkových výdajů do zdravotnictví v letech 2001 - 2014.....	66

Příloha č. 1: Zákony související s územní samosprávou

- č. 128/2000 Sb., o obcích;
- č. 129/2000 Sb., o krajích;
- č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze;
- č. 36/1960 Sb., o územním členění státu;
- č. 347/1997 Sb., o vytvoření vyšších územních samosprávních celků;
- č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů;
- č. 420/2004 Sb., o přezkoumání hospodaření územních samosprávních celků;
- č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí a o změně některých zákonů;
- č. 130/2000 Sb., o volbách do zastupitelských krajů a o změně některých zákonů;
- č. 22/2004 Sb., o místním referendu a o změně některých zákonů;
- č. 118/2010 Sb., o krajském referendu a o změně některých zákonů.

Příloha č. 2: Saldo příjmů a výdajů obce v letech 2001 – 2014

Rok	Příjmy obce	Výdaje obce	Schodek/ přebytek
2001	432 125 100 Kč	475 834 660 Kč	-43 709 560 Kč
2002	494 770 850 Kč	483 673 580 Kč	11 097 270 Kč
2003	537 550 520 Kč	555 011 940 Kč	-17 461 420 Kč
2004	540 619 730 Kč	581 732 870 Kč	-41 113 140 Kč
2005	449 873 630 Kč	422 792 140 Kč	27 081 490 Kč
2006	531 667 260 Kč	447 621 410 Kč	84 045 850 Kč
2007	590 270 900 Kč	617 705 490 Kč	-27 434 590 Kč
2008	769 924 500 Kč	584 084 610 Kč	185 839 890 Kč
2009	724 910 300 Kč	675 763 250 Kč	49 147 050 Kč
2010	745 327 940 Kč	821 694 960 Kč	-76 367 020 Kč
2011	594 899 660 Kč	660 810 120 Kč	-65 910 460 Kč
2012	444 682 440 Kč	427 115 955 Kč	17 566 485 Kč
2013	484 632 955 Kč	457 867 414 Kč	26 765 541 Kč
2014	468 321 899 Kč	506 464 524 Kč	-38 142 625 Kč

Zdroj: www.rozpocetobce.cz; vlastní zpracování

Příloha č. 3: Celkové příjmy v letech 2001 - 2014

Rok	Příjmy obce	dy _t	r _i (%)	k _t (%)	BI (%)
2001	432 125 100 Kč	-	-	-	100
2002	494 770 850 Kč	62 645 750	14,5	114,5	114,5
2003	537 550 520 Kč	42 779 670	8,65	108,65	124,4
2004	540 619 730 Kč	3 069 210	0,57	100,57	125,11
2005	449 873 630 Kč	-90 746 100	-16,79	83,21	104,11
2006	531 667 260 Kč	81 793 630	18,18	118,18	123,04
2007	590 270 900 Kč	58 603 640	11,02	111,02	136,6
2008	769 924 500 Kč	179 653 600	30,46	130,44	178,17
2009	724 910 300 Kč	-45 014 200	-5,85	94,15	167,75
2010	745 327 940 Kč	20 417 640	2,04	102,82	172,48
2011	594 899 660 Kč	-150 428 280	-20,18	79,82	137,67
2012	444 682 440 Kč	-150 217 220	-25,25	74,75	102,91
2013	484 632 955 Kč	39 950 515	8,98	108,98	112,15
2014	468 321 899 Kč	-16 311 056	-3,37	96,63	108,38
Průměr	557 826 977 Kč	36 196 799	1,77	1,0062	

Zdroj: www.rozpocetobce.cz; vlastní výpočty

Příloha č. 4: Celkové výdaje v letech 2001 - 2014

Rok	Výdaje obce	dy _t	r _i (%)	k _t (%)	BI (%)
2001	475 834 660 Kč	-	-	-	100
2002	483 673 580 Kč	7 838 920	1,65	101,65	101,65
2003	555 011 940 Kč	71 338 360	14,75	114,75	116,64
2004	581 732 870 Kč	26 720 930	4,81	104,81	122,26
2005	422 792 140 Kč	-158 940 730	-27,32	72,68	88,85
2006	447 621 410 Kč	24 829 270	5,87	105,87	94,07
2007	617 705 490 Kč	170 084 080	38	138	129,82
2008	584 084 610 Kč	-33 620 880	-5,44	94,56	122,75
2009	675 763 250 Kč	91 678 640	15,7	115,7	142,02
2010	821 694 960 Kč	145 931 710	21,6	121,6	172,68
2011	660 810 120 Kč	-160 884 840	-19,58	80,42	138,87
2012	427 115 955 Kč	-233 694 165	-35,36	64,64	89,76
2013	457 867 414 Kč	30 751 459	7,2	107,2	96,22
2014	506 464 524 Kč	48 597 110	10,61	110,61	106,44
Průměr	551 298 066 Kč	30 629 864	2,5	1,0048	

Zdroj: www.rozpocetobce.cz; vlastní výpočty

Příloha č. 5: Rozbor příjmů v letech 2001 - 2014

Rok	Daňové	Nedaňové	Kapitálové	Dotace
2001	153 363 910 Kč	81 412 790 Kč	16 385 010 Kč	180 963 390 Kč
2002	179 906 610 Kč	85 174 980 Kč	21 076 910 Kč	208 612 350 Kč
2003	200 955 600 Kč	84 449 030 Kč	25 571 910 Kč	226 573 980 Kč
2004	219 552 560 Kč	85 992 240 Kč	7 091 790 Kč	227 983 140 Kč
2005	238 851 690 Kč	86 196 690 Kč	27 006 170 Kč	97 819 080 Kč
2006	240 234 370 Kč	96 410 720 Kč	87 693 380 Kč	107 328 790 Kč
2007	277 759 010 Kč	88 137 360 Kč	57 389 910 Kč	166 984 620 Kč
2008	289 194 240 Kč	87 512 300 Kč	165 984 880 Kč	227 233 080 Kč
2009	274 330 700 Kč	84 728 510 Kč	118 163 430 Kč	247 687 660 Kč
2010	284 266 110 Kč	83 406 140 Kč	122 769 340 Kč	254 886 350 Kč
2011	252 633 400 Kč	79 357 040 Kč	25 455 740 Kč	237 453 480 Kč
2012	268 664 340 Kč	77 256 370 Kč	27 080 980 Kč	71 680 750 Kč
2013	296 939 354 Kč	72 550 300 Kč	51 920 548 Kč	63 222 753 Kč
2014	312 038 220 Kč	80 146 199 Kč	17 769 593 Kč	58 367 888 Kč

Zdroj: interní údaje Městského úřadu Havlíčkův Brod; vlastní zpracování

Příloha č. 6: Rozbor výdajů v letech 2001 – 2014

Rok	Běžné	Kapitálové
2001	260 376 800 Kč	215 457 860 Kč
2002	331 448 660 Kč	152 224 920 Kč
2003	417 130 456 Kč	137 881 484 Kč
2004	321 030 100 Kč	260 702 770 Kč
2005	319 930 300 Kč	102 861 840 Kč
2006	345 233 600 Kč	102 387 810 Kč
2007	334 342 200 Kč	283 363 290 Kč
2008	321 351 700 Kč	262 732 910 Kč
2009	347 942 900 Kč	327 820 350 Kč
2010	545 591 440 Kč	276 103 520 Kč
2011	502 249 477 Kč	158 560 643 Kč
2012	339 082 842 Kč	88 033 113 Kč
2013	338 954 028 Kč	118 913 386 Kč
2014	354 485 520 Kč	151 979 004 Kč

Zdroj: interní údaje Městského úřadu Havlíčkův Brod; vlastní zpracování

Příloha č. 7: Rozbor celkových výdajů do rozvoje města v letech 2001 – 2014

	Výdaje (Kč)	dy_t	r_i (%)	k_t (%)
2001	181 534 150	-	-	-
2002	140 403 610	-41 130 540	-22,66	77,34
2003	165 528 090	25 124 480	17,9	179,9
2004	107 168 190	-58 359 900	-35,26	64,74
2005	105 958 630	-1 209 560	-1,13	98,87
2006	107 326 600	1 367 970	1,29	101,29
2007	116 173 430	8 846 830	8,24	108,24
2008	110 774 240	-5 399 190	-4,65	95,35
2009	134 227 590	23 453 350	21,17	121,17
2010	141 897 350	7 669 760	5,71	105,71
2011	106 057 980	-35 839 370	-25,26	74,74
2012	116 409 800	10 351 820	9,76	109,76
2013	135 662 166	19 252 366	16,54	116,54
2014	134 791 000	-871 166	-0,64	99,36
Průměr	128 850 916	-3 595 627	-0,69	0,9774

Zdroj: interní údaje Městského úřadu Havlíčkův Brod; vlastní výpočty

Příloha č. 8: Rozbor celkových výdajů do školství v letech 2001 - 2014

	Výdaje (Kč)	dy_t	r_i (%)	k_t (%)
2001	64 294 350	-	-	-
2002	93 511 150	29 216 800	45,44	145,44
2003	113 801 900	20 290 750	21,7	121,7
2004	126 776 210	12 974 310	11,4	111,4
2005	27 551 680	-99 224 530	-78,27	21,73
2006	33 999 970	6 448 290	23,4	123,4
2007	36 164 350	2 164 380	6,37	106,37
2008	37 688 190	1 523 840	4,21	104,21
2009	56 553 900	18 865 710	50,06	150,06
2010	100 802 110	44 248 210	78,24	178,24
2011	54 876 080	-45 926 030	-45,56	54,44
2012	45 480 050	-9 396 030	-17,12	82,88
2013	45 426 527	-53 523	-0,12	99,88
2014	35 652 000	-9 774 527	-21,52	78,48
Průměr	62 327 033	-2 203 258	6,02	0,9557

Zdroj: interní údaje Městského úřadu Havlíčkův Brod; vlastní výpočty

Příloha č. 9: Rozbor celkových výdajů do zemědělství v letech 2001 - 2014

	Výdaje (Kč)	dy _t	r _i (%)	k _t (%)
2001	317 960	-	-	-
2002	233 940	-84 020	-26,42	73,58
2003	1 602 910	1 368 970	585,18	685,18
2004	2 631 560	1 028 650	64,17	164,17
2005	3 089 010	457 450	17,38	117,38
2006	2 617 680	-471 330	-15,26	84,74
2007	2 673 910	56 230	2,15	102,15
2008	4 752 880	2 078 970	77,75	177,75
2009	4 489 180	-263 700	-5,55	94,45
2010	3 312 540	-1 176 640	-26,21	73,79
2011	2 393 050	-919 490	-27,76	72,24
2012	3 120 630	727 850	30,4	130,4
2013	3 235 486	114 856	3,68	103,68
2014	3 265 000	29 514	0,91	100,91
Průměr	2 695 410	226 716	52,34	1,1962

Zdroj: interní údaje Městského úřadu Havlíčkův Brod; vlastní výpočty

Příloha č. 10: Rozbor celkových výdajů do průmyslu v letech 2001 - 2014

	Výdaje (Kč)	dy _t	r _i (%)	k _t (%)
2001	23 590 900	-	-	-
2002	22 013 320	-1 577 580	-6,69	93,31
2003	39 292 940	17 279 620	78,5	178,5
2004	75 310 390	36 017 450	91,66	191,66
2005	72 693 320	-2 617 070	-3,48	96,52
2006	55 706 370	-16 986 950	-23,37	76,63
2007	125 702 750	69 996 380	125,65	225,65
2008	69 335 120	-56 367 630	-44,84	55,16
2009	113 210 920	43 875 800	63,28	163,28
2010	194 497 540	81 286 620	71,8	171,8
2011	120 158 670	-74 338 870	-38,22	61,78
2012	51 529 210	-68 629 460	-57,12	42,88
2013	66 562 546	15 033 336	29,17	129,17
2014	111 126 000	44 563 454	66,95	166,95
Průměr	81 480 714	6 733 469	27,18	1,1266

Zdroj: interní údaje Městského úřadu Havlíčkův Brod; vlastní výpočty

Příloha č. 11: Rozbor celkových výdajů do zdravotnictví v letech 2001 - 2014

	Výdaje (Kč)	dy_t	r_i (%)	k_t (%)
2001	4 192 340	-	-	-
2002	3 552 650	-639 690	-15,26	84,74
2003	6 773 620	3 220 970	90,66	190,66
2004	7 215 010	441 390	6,52	106,52
2005	5 690 380	-1 524 630	-21,13	78,87
2006	5 730 970	40 590	0,71	100,71
2007	3 793 800	-1 937 170	-33,8	66,2
2008	478 610	-3 315 190	-87,38	12,62
2009	214 560	-264 050	-55,17	44,83
2010	572 550	357 990	166,85	266,85
2011	131 000	-441 550	-77,12	22,88
2012	1 175 330	1 044 330	797,2	897,2
2013	148 792	-1 026 538	-87,34	12,66
2014	417 000	268 208	180,26	280,26
Průměr	2 863 329	-290 411	66,54	0,8373

Zdroj: interní údaje Městského úřadu Havlíčkův Brod; vlastní výpočty